

picat i lligat

Revista d'informació cultural del Conservatori Professional de Música d'Ontinyent

curs 2011-12 - any IX - núm. 12

XXV Aniversari de la mort del Mestre Ferrero

Entrevista al nou Regidor d'Educació d'Ontinyent, Pepe Pla

El CPMO lluita contra l'Alzheimer

Homenatge als músics il·lustres d'Ontinyent

W.A. Mozart

Bastia i Bastiana

TEATRE ECHEGARAY · ONTINYENT
Dijous 24 de maig de 2012 · 20:30h

Organitza:

www.conservatoriontinyent.com

Col.labora:

CONCERT SOLIDARI

Associació d'Alzheimer d'Ontinyent (AFAO)

Preu entrada: 5€

Venda anticipada i Fila Zero al Conservatori

Sumari

Editorial	4
Saluda del director	5
Una estona amb Pepe Pla	6
Commemoracions	
Vicente Perez-Jorge i Jose M ^a Ferrero:	
Fundadors del Centre Musical "José Melchor Gomis"	11
José M ^a Ferrero Pastor i els morocrístians d'Ontinyent	16
La nota solidària	18
AFAO: referent de les associacions d'Alzheimer a la Comunitat Valenciana	19
Nou Orfeó d'Ontinyent	21
La música clàssica en directe, és una necessitat.	22
Actualitat	
Un objectiu comú	23
Assemblea general ordinària de la Federació d'AMPES de conservatoris de la Comunitat Valenciana	24
Premis "Ciutat d'Ontinyent" a l'estudi musical'11	25
Maurice André, un refent al món de la Trompeta	28
Notícies	29
Neoclasicismo o ¿Nuevos clasicismos!	33
L'estudi de l'acústica musical	35
La importància del record:	
Homenatge als músics il·lustres d'Ontinyent	39
José Melchor Gomis	
Juan Bautista Vert	
Martinez Valls	
Onofre Penalba	
Quintín Matas	
Vicente Rodríguez	
Jose Maria Úbeda	
Una dècada	47
Campaña en defensa de la melodia	48
Memòria gràfica	50
Anecdolari musical	54
La Batuteca	57
Passatemps	61
Agenda	63
En clau d'humor	64
Cites i frases cèlebres	65
La Coda	66

Picat i Lligat no es responsabilitza de les opinions expressades a la revista.

picat i lligat curs 2011-12 - any IX - núm. 12

Edita:
CONSERVATORI PROFESSIONAL
DE MÚSICA D'ONTINYENT

Plaça de la Coronació, 27
Tel. 96 238 85 98 - Fax 96 291 42 62
46870 ONTINYENT (València)
e-mail: 46021861.secret@edu.gva.es
picatilligat@conservatoriontinyent.com
www.conservatoriontinyent.com

Coordinació i Redacció:
Jose Vicente Rosell Climent
Noelia Ferrando Arbona

Dipòsit Legal: V-1542-2008
ISSN: 2174-8357

Disseny, impressió i maquetació:
Gráficas Minerva Sucesores, S.L.
www.graficasminerva.es

Col·laboren:
Josep Manel García, Pilar Ferrero, Vicente Palop,
AFAO, Lola Peralta, Oscar Sala, Inés Llacer,
Paula Gramage, Esther Torró, Carola Romero,
Maria Camañez, Aitana Pascual, Inés Ferrando,
Maria Reig, Ruth Revert, Oscar Esplá,
Juan J. Silvestre, Manolo Requena, Natalia Botella.

Estimats lectors,

El nostre conservatori és cada dia un centre més actiu i més involucrat en tot el que passa al nostre entorn. Sense dubte, curs darrere curs, el CPMO va donant-se a conèixer en cada cosa que fa mitjançant les nombroses col.laboracions amb altres entitats, participacions voluntàries que ens demanen des de diversos sectors de la ciutat, així com també l'organització i realització dels ja tradicionals concerts solidaris. Enguany la causa ha estat l'Alzheimer, unint-nos a tot el que s'ha fet en l'Any Internacional d'aquesta malaltia.

Som un centre cada dia més viu i que dona més vida cultural al nostre voltant enriquint i enriquint-nos, que és del que es tracta. A més tot açò ens permet crear una xarxa d'amics cada dia més gran, aconseguint una de les coses més belles que podem obtenir de la música: establir relacions i comptar amb molta gent que també sap que pot comptar amb el conservatori. Tot açò de portes cap a fora i també de portes cap a dins, perquè cada dia són més i de més qualitat, totes les activitats, concerts, intercanvis i audicions que oferim. Res més i res menys que el Concert d'Obertura d'enguany el realitzaren els "Spanish Brass", agrupació de renom mundial, tot un luxe.

Així, pensem que cada dia fem coses més dignes de recordar i també que anem sumant persones que s'enrecorden del conservatori, i nosaltres no oblidem, col.laborant en cada cosa que es pot. Gràcies a tots els que heu fet possible aquesta meravellosa simbiosi.

Tampoc descuidem a tots aquells que ja no estan i que fóren tan importants en el seu dia. Sabem que gràcies a ells hui estem on estem. Enguany commemoren el 25è aniversari de la mort del mestre Ferrero i des de Picat i Lligat no podia faltar un xicotet homenatge a aquest gran pedagog i compositor ontinyentí tan influent en la vida musical de la nostra terra, sent co-fundador del nostre conservatori, entre altres moltíssimes coses.

El director del conservatori, Josep Manel Garcia, junt a l'alcalde d'Ontinyent Jorge Rodríguez, la presidenta d'Afao Virtudes González i la presidenta del "Nou Orfeo" Lola Peralta, al Concert Solidari.

En aquesta edició entrevistem també a l'actual regidor d'educació Pepe Pla. Per suposat li mostrarem totes les mancances del nostre edifici i li férem memòria al respecte de la necessitat d'un nou conservatori. Perquè el conservatori no s'oblida de ningú però tampoc li agrada ser oblidat.

Per últim, com sempre, s'enrecordem de tots aquells que fan possible aquesta publicació i col.laboren amb nosaltres aportant totes les seues idees i articles.

Moltíssimes gràcies a tots!!!

La redacció

Saluda del Director

L'atíptica situació econòmica i social que vivim ha sacsat els fonaments d'importantes conviccions que romanien instal·lades als nostres hàbits. Si fa alguns anys parlàvem, en aquest mateix fòrum, de la necessitat d'adaptar-nos operativament com a col·lectiu docent a les exigències d'una societat més ràpida quant a transformacions i dinamisme, ara hauríem d'anticipar-nos a les expectatives de la comunitat a fi de no arribar tard als seus requeriments.

No és moment de bromes. No podem dubtar davant el repte d'acabalar les esperances —minses esperances ja, potser— de les noves generacions.

Sovint pensem i escoltem dir que el sistema no és el més adequat per donar resposta a les necessitats imperioses dels nostres alumnes per tal de conciliar la seua qualitat de vida amb l'exigència increpant de la competitivitat de cara a l'accés al món laboral.

Avançar-nos per poder ajudar suposa construir espais de reflexió on des de la perspectiva que dóna l'experiència, poder dissenyar plans i tàctiques que acanalen les inquietuds dels joves per dreceres diferents a les que ens han conduït fins on ara estem. El sistema no pot ser considerat un impediment. Estic convençut que podem fer alguna cosa més que queixar-nos i exhaurir les forces i la il·lusió palesant eixes queixes. Replantegar el mateix model, operativament, funcionarà cap al mateix lloc on estem. Permet aquest "sistema" inventar un nou plantejament? Hauré d'explorar-li les possibilitats.

Per si de cas hem caigut en la desil·lusió i la desesperança, he de dir, una vegada més, que van a estar les idees l'eina necessària per construir de nou. Va a estar l'aplicació de la creativitat i la imaginació el camí per on anar, i saber que l'esperança és el viatge i no la destinació, encara que estratègicament conèixer-la siga necessari. Recordem el poema de Kavafis ...Quan emprengues el teu viatge a Ítaca, demana que el camí siga ben llarg, ple d'aventures i d'experiències... Sí, crec que tindre un somni hui és possible i també necessari.

Un curs més la revista del conservatori Picat i lligat, va fent camí amb passos positius en la direcció esmentada abans: ofereix un espai i un moment de comunicació per a tota la comunitat escolar, un per un. Només cal disposar-se a llegir-la i s'estarà pensant i enraonant amb el conservatori.

Enhorabona al redactors, perquè mantenen obert aquest canal amb la il·lusió i esperança d'anticipar-se als requeriments, com dèiem adés, formant part de l'aventura del viatge, mentre ells també no deixen de viatjar, com tu o com jo.

Gràcies, i felicitats a tots: el conservatori va endavant.

Josep Manel Garcia Company
Director del Conservatori

Una estona amb... Pepe Pla, Regidor d'Educació, Joventut i Esports de l'Ajuntament d'Ontinyent

El passat mes de febrer, Picat i Lligat va rebre al Conservatori a l'actual edil d'educació, Pepe Pla. A banda de respondre amablement a les nostres preguntes, també li vam mostrar totes les instal·lacions del nostre centre perquè comprovara en primera persona les mancances

que patim dia a dia. Encara que el conservatori no és un centre municipal, el regidor es va interessar per les condicions de treball que tenim, oferint-nos en tot moment el seu recolzament en el que puga estar a la seua mà per poder aconseguir el benestar adequat que tant de temps portem esperant.

T'agrada la música, quina relació té amb ella?

La música m'agrada moltíssim. El que passa és que no dispose de tot el temps que jo voldria per poder escoltar-la ni per poder assistir a tots els concerts que es programen, la veritat.

La meua relació amb la música és sobretot per mitjà de familiars, amics i companys que pertanyen a les bandes de música d'Ontinyent. També soc fester i puc dir que per a mi, la música festera és un art molt important. Aquesta principalment és la meua relació amb la música, encara que com he dit m'agradaria disposar de molt més temps per a gaudir-la més. Estic recordant l'emoció que vaig sentir quant un grup de corda del conservatori va participar el dia de Tots Sants, amb una actuació al cementeri d'Ontinyent. Per a mi va ser molt bonic vore a la gent tant sorpresa davant allò tan novedós, detenint-se front la música i gaudint d'un moment tant diferent. Va ser realment especial presenciar allò. El que sí és cert és que a ma casa s'escolta molta música. Tinc dos fills i els tres posem molta música, cadascú amb els seus ritmes i estils preferits, clar. M'agrada especialment l'òpera, i també vos puc dir que una de les meues obres favorites és Carmina Burana.

Vegem que parlant de la música, mostra vostè la mateixa emoció que el dia que va vindre al nostre centre per primera vegada a fer entrega dels "Premis Ciutat d'Ontinyent'11". Com va viure aquesta jornada i què opinió li mereixen aquests guardons?

En primer lloc em sembla que constitueixen una motivació tant per a l'alumnat com per al professorat. A mi, com a aficionat a la música, em va entusiasmar vore en primera persona com s'expressaven els alumnes guardonats en allò que més els agrada. Així que des de l'Ajuntament d'Ontinyent trobem que no es pot prescindir d'aquest estímul i reconeixement que suposen aquests premis per als estudiants de música, i puc assegurar-vos que la dotació econòmica dels premis està ja pressupostada i assegurada per a les properes edicions.

El conservatori està organitzant la seua participació a la XXV Trobada d'escoles en valencià que enguany es celebra a la nostra ciutat. Com serà aquesta edició?

Enguany celebrem el 25 aniversari de la Trobada d'Escoles en Valencià de la Vall d'Al-

baida, i serà la tercera ocasió que es realitza a Ontinyent. Ens pareixia una ocasió especial, i per això li demanarem a l'Escola Valenciana que fora a Ontinyent, com a capital de la Vall d'Albaida, i volem que siga una festa de la llengua i de l'escola pública on teniu cabuda el conservatori i totes les associacions culturals, esportives, veïnals... que vullguen participar per a que siga una festa més reivindicativa que mai, aglutinant a tota la gent que té alguna cosa a dir i no es sent escoltada. Però la veritat, és que conforme està la situació actual, l'organització està sent prou difícil. Hi ha molt de rebuig a participar per part de moltes escoles, no sols d'Ontinyent sinó també de la comarca, com a mesura de protesta per les retallades de l'administració. Jo crec que amb aquesta postura es beneficia a qui està retallant i es perjudica a l'escola pública. Pense que mitjançant aquest tipus d'activitats extraescolars, els professors poden expressar moltes més coses mostrant tot el que eduquen més enllà del que està escrit als llibres o es pot explicar a la pissarra. El missatge de la regidoria és que estem en contra de les retallades, però no tirem la tovallola i hem d'eixir al carrer més que mai a mostrar el nostre amor pel que fem. És difícil d'explicar, però la meua intenció, i així estic fent-ho arribar a tots els consells escolars, és transmetre aquesta postura que té la regidoria d'educació: Estem en contra de tots els retalls però a favor que es facen moltes activitats. La prova està en que es farà. Les trobades sempre han tingut un caràcter reivindicatiu, i enguany potser, deuria ser-ho més que mai, i que la gent eixira al carrer massivament. Si a l'última trobada a Ontinyent hi havia 10.000 persones, ara seria genial que arribarem a les 20.000, per demostrar que estem aquí i que no parem de reivindicar tot allò en el que creiem. Ara molt de professorat està desenganyat i en la postura de fer el justet. Jo, en aquest sentit, m'identifique més en el que farien els japonesos: la vaga al revés i fer més coses per demostrar que estan enganyats aquells que volen retallar.

En aquesta línia, quines altres activitats hi ha programades a Ontinyent?

Per a finals del mes de maig, està programada la FIMESO, que és un encontre d'alumnes d'ESO. Aquest comptarà amb alumnes de València i Castella la Manxa. Pel moment participaran uns quinze instituts de secundària i tindrà lloc al Poli-esportiu d'Ontinyent.

Enguany es compleix el 25 aniversari de la

mort del mestre Ferrero. Com s'està commemorant a Ontinyent?

Per a mi dir mestre Ferrero és dir Ontinyent. Com comentava abans, sóc fester i m'emociona molt escoltar tant marxes mores com cristianes.

En quant a la commemoració, la seua banda és la que està aglutinant tots els actes mitjançant una comissió organitzadora. Sé que han organitzat un curs de direcció i una gravació d'un documental, entre altres coses. També la Societat de Festes està movent-se en aquest sentit pel que representa per a ells el mestre Ferrero en les festes de moros i cristians.

Per suposat l'Ajuntament, des del seu departament de cultura, està recolzant totes les iniciatives.

Ja li hem donat a conèixer les mancances que patim al nostre centre en tots els aspectes. Seguint amb la continuada reivindicació que està fent-se des del conservatori, en quin punt ens trobem?

Una de les primeres coses que va fer aquest equip de govern, concretament en octubre de 2011, va ser reunir-se amb Ciscar, l'anterior conseller d'educació, perquè ja l'han canviat, i li comentarem totes les reivindicacions que Ontinyent tenia en l'àrea educativa. Per suposat una d'elles era la del conservatori. En aquella època, el senyor Ciscar, ens va ser molt franc; Va ser negatiu per als nostres interessos d'una forma molt clara. Ens va transmetre la posició de la Conselleria d'Educació de fa uns mesos, i ara que ha entrat una nova consellera estem pendants d'una reunió amb ella per a continuar transmetent totes les mancances a nivell d'infraestructura que està patint Ontinyent. Ciscar ens va dir que les prioritats del govern valencià en quant a infraestructura en matèria educativa, eren eliminar tots els barracons que hi havia, després fer tots els instituts de secundària i en últim termini estaven les escoles oficials d'idiomes i els conservatoris. Dins del caràcter negatiu de la seua resposta, també ens va manifestar que tot açò s'allargaria prou en el temps. És veritat que nosaltres tenim tots els plànols que es feren al projecte del nou conservatori, així com totes les propostes i suggeriments que féreu des del propi conservatori manifestant les vostres necessitats per a aquesta construcció del nou edifici, però això està en "stand by". D'això fa ja quatre mesos, i la situació de la crisi ha empitjorat, cada vegada hi ha més retallades i anem a menys, així que si en aquell temps la resposta era tan negativa, i ens va

dir que el nou conservatori no es faria en aquesta legislatura, volguérem que la nova consellera ens donara prioritat en algunes coses, però ja vegeu com està el panorama. Després d'haver visitat el conservatori he vist mancances enormes: des del benestar quant fa fred o calor, a la insonorització per a poder donar classes com cal a un edifici que té mes de seixanta anys i que tampoc reuneix cap mesura de seguretat... açò ho sabem, i també ho sap la conselleria. Així que estem a expenses del que ens diga la nova consellera, encara que la veritat és que no esperem res diferent. Al dia següent del seu nomenament li vaig enviar una carta felicitant-la, posant-me al seu servei i convidant-la a vindre a Ontinyent així com mostrant-li el meu interès per reunir-me amb ella. Al cap d'una setmana em va contestar donant-me les gràcies i dient-me que quedàvem emplaçats a reunir-nos el més aviat possible. Pel moment crec que va ser una resposta de cortesia que significa que ja estem en el "llistat d'espera" per a parlar amb ella, però a dia d'avui encara no hi ha una data concretada.

Davant la seua recent incorporació a la regidoria d'educació, quina valoració general ens podria fer de la situació educativa de la ciutat?

La meua resposta la faré en dos àmbits: d'una banda, pel que fa a les infraestructures hi ha moltes mancances enormes en diversos centres. Per exemple tenim necessitats en quant a aulari en el Bonavista, també s'hauria de fer un institut nou a l'Estació i per suposat està la necessitat de construir un conservatori nou. També tenim pendent modernitzar la xarxa elèctrica d'alguns edificis, o fer pavellons i gimnasos perquè hi ha col·legis que encara no en tenen. Pel que fa a les infraestructures dels centres educatius d'Ontinyent jo donaria la qualificació de suspès o com a molt un aprovat raspat. D'altra banda podria parlar de la gran oferta educativa que proporciona Ontinyent. Tenim de tot: escola oficial d'idiomes que anem a ampliar, conservatori, instituts, universitat, UNED... Crec que és molt ampli el ventall de possibilitats que ofereix Ontinyent no sols per a l'alumnat de la ciutat sinó també per als estudiants de tota la Vall d'Albaida i comarques veïnes. Per a mi, el que es fa a la nostra ciutat és molt bo i té molt de ressò. Podem dir que el que ve a Ontinyent a estudiar té el seu "pedigrí" i això ho mantenim al llarg dels anys gràcies a l'esforç de tot el professorat i de l'alumnat que està responent. Sempre hem tingut fama de gaudir d'un bon ensenyament i la nostra intenció és, a base de fer reunions entre altres

coses, ampliar-lo i millorar-lo encara més. Tenim molts projectes al respecte: més idiomes a l'escola oficial, ampliar en una nova carrera més la universitat així com també dotar-la d'un campus propi... tot per a que Ontinyent continue sent un referent no sols en primària i secundària sinó també en tots els àmbits possibles. En quant a les partides presupostàries són molts els diners que l'ajuntament inverteix en educació i pel moment seguirem invertint-los perquè ens pareix fonamental. La prova està en que totes les partides destinades a educació s'han mantingut o augmentat en algun cas, i no s'ha reduït de ninguna.

Es poden dur endavant totes les propostes educatives que portava vostè al seu programa electoral?

No es poden dur totes a terme perquè eren molt ambiciosos, però continuarem lluitant. Tot l'equip de govern està a favor de que, en quant a infraestructures, s'invertisca en el que li pertoca a Ontinyent.

També continuem lluitant perquè la nostra

ciutat es convertisca en referent universitari i ja tenim l'edifici a punt de començar-se. Estem aconseguint que la Fundació universitària faça la funció del que deu ser una fundació: moure i donar vida a l'alumnat, i que tot el que vinga a estudiar a Ontinyent pugui equiparar-se al que va a estudiar a València. Eixa és la funció real d'una fundació: promoure beques, premis, invertir diners en activitats d'oci, culturals i festives per als estudiants que puguin vindre ací. La funció en aquest sentit de la fundació universitària és algo pel que hem lluitat tot l'equip de govern i s'ha re dinamitzat en aquest 2012. També hem estat revisant totes les despeses i intentant estalviar d'on fora possible: per exemple, la UNED es regia per un conveni de l'any 1998 i hem vist que ahí podíem estalviar-nos molts diners sense minvar la qualitat. Ara mitjançant un nou conveni, es faran menys tutories personals en els cursos més avançats que són els que menys ho necessiten. Pel que fa a la resta, la qualitat seguirà sent la mateixa i podem arribar a estalviar-nos uns 30.000 euros en aquesta gestió.

Aquells alumnes que volen professionalitzar-se com a músics tenen l'opció del batxillerat musical i l'artístic. Que possibilitats ofereix Ontinyent per a aquests estudiants, i quins resultats està donant?

Fa uns quatre cursos que Ontinyent ofereix l'opció d'aquests batxillerats. Pel moment l'únic que està fent-se és convalidar certes assignatures del batxillerat amb les qualificacions obtingudes en altres cursades al conservatori. El que s'aconsegueix amb açò és una descàrrega lectiva per a l'alumne al voltant de setze hores setmanals, que ja és molt. Aquestes hores, per exemple, pot dedicar-les a l'estudi del seu instrument. Seria ideal que els alumnes que cursen aquestes modalitats de batxillerat pogueren realitzar-lo al complet en un mateix edifici. Per ara, la millor opció en un futur per poder fer això seria ubicar-ho a l'aulari del nou institut de l'Estació. En el projecte per a aquest nou edifici, que és on es faria aquest cicle, deuria estar contemplada aquesta possibilitat. Així ho férem també al Jaume I quant es va incloure la rama sanitària. Estem lluitant contínuament per portar als instituts d'Ontinyent tot els cicles nous possibles, dins les infraestructures amb què contem. Ara mateix estem estudiant dos opcions interessants, una relacionada amb l'agricultura i una altra d'activitats físico-esportives per a l'institut Pou Clar. Poc a poc anirem progressant.

Els estudis musicals oficials són sumament difícils de compaginar amb els obligatoris, sobretot per la incompatibilitat horària que suposen. Troba alguna solució o suggeriment al respecte?

En un principi part de la solució passaria per unificar els horaris de tots els col·legis i instituts. Açò obriria un ventall de possibilitats més ampli per a realitzar cursos musicals, esportius, d'idiomes... així com també seria ideal unificar l'horari lectiu dels fills amb el laboral dels pares i mares. Si tots els xiquets acabaren l'escola a les cinc de la vesprada, també podrien començar abans altres activitats i no acabar tant tard i tant cansats.

Moltes vegades no li donem la importància que té una carrera musical o esportiva (les dos s'han de començar a una edat primerenca), per a fer-les compatibles amb l'ensenyament obligatori. Realment no són activitats extraescolars i no poden ser tractades com a tals quant també es realitzen com a estudi oficial. A més, són una forma de vida i constitueixen eixides laborals per a les quals hem de començar a lluitar des de molt menuts.

Pense que el primer pas per ajudar en aquests

casos és la unificació horària i tot el que se'n isca d'ahí és enganyar a la gent. Ja sabem que no podem primar aquests estudis sobre els obligatoris, això està clar, però es pot intentar donar més avantatges als alumnes per a realitzar altres activitats.

En aquesta qüestió, la regidoria d'educació pot ser consultiva i fer tots els suggeriments possibles al respecte, però al final cada centre és qui decideix. És veritat que ara hi ha més unificació horària que abans. També hem d'entendre que a Ontinyent hi ha centres públics i concertats. Als centres públics tenim el paper que tenim, però finalment són els seus consells escolars, amb la seua autonomia els qui decideixen i nosaltres podem intentar influir i assessorar.

Perquè Pepe Pla és regidor d'educació?

Sempre he estat interessat per l'educació en la meua vessant de pare i he sigut membre de varis consells escolars d'on estudiaven els meus fills. El que el meu grup polític i jo teníem clar és que volíem les regidories d'educació, de joventut i d'esports, perquè són tres àmbits molt importants de la ciutat d'Ontinyent, els quals abasten a tota la gent jove i pense que constitueixen una manera d'enfocar i viure la vida, i ahi podem aglutinar moltes coses que jo com a Pepe Pla, com a persona, tinc iniciatives que aportar. La meua idea principal des d'un principi era que si Pepe Pla arribava al govern, es faria una unió temporal de les tres regidories perquè, per exemple, Ontinyent té el títol de Ciutat Educadora i no s'ha fet res per guanyar-se'l. Al principi em deien que era una bogeria unir les tres regidories però jo les he concebut sempre juntes. En aquest sentit anem a presentar a totes les regidories de l'ajuntament que l'educació no sols és una regidoria, sinó un aspecte transversal en totes. Igual que dic educació dic joventut i esports, per això crec que està molt bé que Ontinyent tinga el títol de Ciutat Educadora però també ha d'exercir-lo. El dia 23 de febrer la tècnica d'educació Emilia Tortosa i jo, farem una xerrada per a tots els regidors on explicarem que és per a nosaltres Ontinyent com a Ciutat Educadora i de quins mitjans disposem per a connectar la gran quantitat d'activitats a la nostra ciutat, donant-los forma, per a guanyar-nos veritablement el títol i formar part amb tota la dignitat d'eixa xarxa mundial i no limitar-nos tan sols a pagar la quota anual que suposa formar part d'eixa xarxa. Creiem que podem ser grans mereixedors del títol.

En fi, tinc molta il·lusió i moltes propostes a fer.

Vicente Pérez-Jorge i José Mª Ferrero: Fundadors del Centre Musical "José Melchor Gomis"

Façana del Centro Musical "Melchor Gomis" a la Pujada de la Bola

Després de 8 anys a l'edifici de l'antic institut de F.P. San Juan Bosco, el conservatori ha passat ja a formar part del paisatge sonor de la plaça del Barranquet. Les notes musicals travessen els fins vidres de les antigues finestres i s'han introduït en la vida del nostre veïnat. Les vesprades són un continu anar i vindre de xiquets i xiquetes, molts d'ells arribats dels nostres pobles veïns. La majoria d'aquests alumnes, per no dir tots, pensaran que ací sempre ha hagut conservatori, i que sempre ha estat en aquest edifici, però no és així.

Quan accedim des del vestíbul del nostre centre al corredor que ens condueix a la secretaria hi ha la fotografia d'un home. Professors i alumnes entrem i eixim contínuament i ell ens observa a dalt de la fonteta de l'aigua, segurament orgullós d'haver-se quedat per a sempre entre nosaltres. Eixe home és el Pare Vicente Perez-Jorge, fundador en 1975, junt a Jose Mª Ferrero, del Centre Musical "Jose Melchor Gomis", el nostre primer avantpassat com a centre d'estudis musicals reconeguts.

El Pare Perez-Jorge era un franciscà, de Lliria, que va viure al Convent dels franciscans d'Ontinyent de 1930 a 1955, i de 1972 fins la seua mort en 1993. Entre altres coses, era organista, musicòleg, compositor, especialista en música gregoriana, amb un coneixement avançat de les tècniques modernes de composició que havia estudiat en diverses etapes de la seua vida amb els compositors de més renom de l'època en les seues estàncies al País Basc, Teruel i Madrid. Tenia un temperament sever, però era afectuós en el tracte fora de l'aula. La seua presència imposava respecte, era culte, exigent i irònic, molt aficionat a les frases fetes i refranys, que feien la seua conversa

molt particular: *"en fin, en fan, en fun"*; *"superamiritiflàuticamente bien"*; o *"en fin, por dos reales un violín"*, i et preguntava *"¿Y si son de vellón?, pues un violón"*. I així contínuament.

Jose Mª Ferrero era deixeble del Pare Perez-Jorge. Bé, jo diria que era més que un deixeble. La seua relació amb el Pare Perez-Jorge va començar ben prompte, i va durar tota la vida, transformant-se poc a poc en una vertadera amistat. Com ja s'ha dit en moltes ocasions, Jose M^a era temperamental a la vegada que sensible, però si hi ha una cosa que el caracteritzava era la profunda estima que sentia pel seu poble, i per tot allò del seu poble. Va nàixer en Ontinyent l'any 1926, i des de ben xicotet va entrar en la banda tocant el mateix instrument que son pare, la trompa. Poc a poc la vocació anava creixent, i així li ho va fer saber a son pare, que es va presentar amb ell en el col·legi La Concepció per demanar-li al Pare Perez que li ensenyara composició al seu fill. I així ho va fer. Jose M^a, que ja treballava en el negoci familiar, se'n pujava al convent en acabar la jornada, inclús

fugint-se'n abans d'haver-la acabada, per estudiar música amb el frare. El Pare Perez li va ensenyar piano, acompanyament, harmonia, contrapunt i composició, i Jose M^a anava examinant-se lliure al conservatori de València, fins que el Pare Perez és traslladat primer a Teruel, i després a Madrid.

Quan el Pare Perez torna a Ontinyent en 1972 després de disset anys a Madrid, la relació entre els dos s'apropa més de nou, i impulsa a Jose M^a a renovar-se en el llenguatge harmònic de les seues composicions de música festera, a la vegada que l'anima a compondre altres formes musicals, fora de les populars marxes mores i cristianes i pasdobles. És també en estos anys quan comença a plantejar-li la possibilitat de crear a Ontinyent un conservatori de música. En aquell moment a Ontinyent sols hi ha una banda, la Unió Artística Musical, que dirigia Jose Mª Ferrero des de 1950, i que tenia la seua escola d'educands, en la qual els músics més majors ensenyaven els més joves. Es podem fer una idea de la situació amb els següents fragments d'una entrevista a Jose Mª Ferrero publicada en el periòdic Ciudad el 7 de novembre de 1968: *"La banda se compone actualmente de 46 músicos. El número de alumnos de la academia oscila entre treinta y cuarenta, de los cuales seguramente el 90%, como de costumbre, no llegarán a ser músicos... Llegar a ser músico requiere afición, constancia y sacrificio. Cuando viene a menos alguno de estos tres componentes se interrumpe el proceso y se abandona... El problema fundamental es la formación del músico. Volvemos a la cuestión básica: la educación..."* Ferrero ho tenia clar, perquè a més de tot açò calia afegir els problemes d'alguns músics per assistir als assajos de la banda, derivats de la societat industrial ontinyentina del moment, amb els diferents torns en les fàbriques tèxtils, i els problemes econòmics que la banda arrossegava des d'anys enrere.

Com sempre, les societats musicals intentant sobreviure amb les subvencions que venen i van per part d'ajuntament, caixa d'estalvis, i de les quotes de socis. I per suposat, ell no cobrava ni un cèntim. En canvi, estava convençut que amb un conservatori milloraria la formació dels educands, i consegüentment la qualitat de la seua banda.

Respecte a altres instruments que no foren pròpiament els de banda, en el col·legi Pureza de Maria les xiquetes podien aprendre solfeig i piano i quan estaven preparades podien examinar-se lliures en València. O es podia assistir a classes particulars de professores ja titulades que ensenyaven piano en sa casa, com Maruja Bolinches,

que posteriorment va ser també professora fundadora del conservatori. Per altra banda hi havia l'Orquestra de pua i pols "la Clave", on es podia aprendre a tocar la guitarra.

Queda doncs evident, que estudiar música en Ontinyent era principalment una activitat amateur, així que només el fet de pensar en la possibilitat de crear en el nostre poble un centre reglat on la gent poguera estudiar música i obtindre una titulació, sense necessitat de desplaçar-se a València (*recordem les dues hores que es necessitaven per arribar en cotxe, per no parlar del tren*), va impulsar a Perez-Jorge i Ferrero a remoure terra i cel si era necessari per tal d'aconseguir-ho.

El 19 de juny de 1974 Jose Mª Ferrero assisteix a una reunió convocada pel director del conservatori superior de València, Amando Blanquer, a la seu de la Delegació del Ministeri d'Educació i Ciència, amb la presència del titular, Juan Cuenca, per tal de promoure la creació de centres musicals no estatals, a l'empament dels Decrets 1987/1964 i 2618/1966.

Els centres musicals no estatals podien ser autoritzats o reconeguts. Els alumnes de centres autoritzats havien d'examinar-se de tots els cursos en el centre oficial al qual estaven adscrits. Però el que el P. Perez i Ferrero volien per a Ontinyent era un centre reconegut, és a dir, un centre que, encara que adscrit i conduït pel conservatori de València, tenia autonomia per a examinar els propis alumnes en tots els cursos exceptuant els de fi de grau, per als quals es desplaçaven professors des de València per tal de crear tribunals mixtes.

A més a més, en mig de tràmits i reunions Jose M^a s'havia hagut de plantejar una altra qüestió: portava estudiant música i composant des de ben jove, però no tenia la titulació. Realment mai l'havia necessitada. S'havia passat la vida dedicat a la família, el treball al negoci familiar de distribució de begudes i a la música: dirigia la banda, composava exitosament música per a les festes de moros i cristians, s'ocupava de la part musical de les sarsueles en el Patronato... Però aquelles assignatures examinades al voltant dels anys 50 eren insuficients per a l'obtenció d'un títol. Així que no va haver altra que posar colzes de nou i examinar-se lliure en juny de 1975 de les assignatures que li faltaven per obtindre el títol de composició.

Doncs bé, després d'estudiats els decrets i vistes les possibilitats, el que calia aleshores era comunicar la idea a l'alcalde, Vicent Gironés, el qual la va acollir amb entusiasme. Més avant, a la mort d'aquest, es fa càrrec de totes les gestions

definitives el següent alcalde, Roberto Belda, que, amb el mateix interès, agafa el relleu, ja que era competència de la corporació municipal sol·licitar la creació del centre.

El 12 d'agost de 1975 són convocats els interessats a una reunió en l'ajuntament, i després de contrastar opinions, els reunits consideren viable el projecte i beneficis per al nostre poble. En el ple de l'ajuntament de l'11 de setembre de 1975, s'acorda per unanimitat assenyalar el nom de Jose Melchor Gomis, insigne music ontinyentí, per al conservatori.

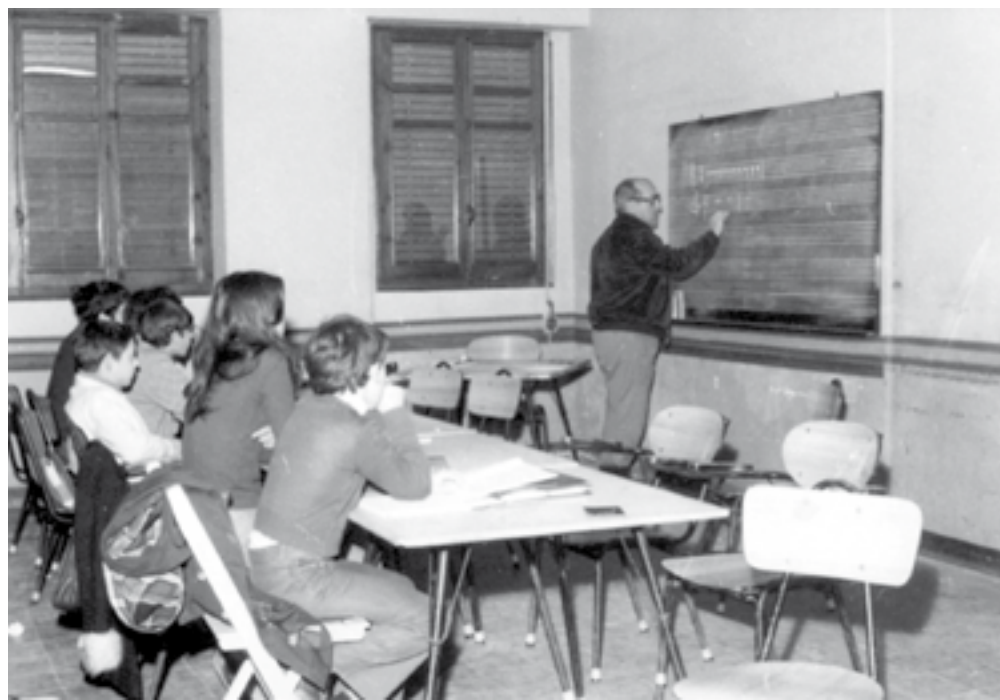
L'ajuntament inicia els tràmits segons consta en acta del ple municipal en les següents condicions: *"El ayuntamiento, dentro de las posibilidades presupostarias y en el caso de que fuera necesario, subvencionará en la cuantía procedente al Centro Musical creado, previo informe de la Intervención de Fondos, ya que se entiende que aquel debe financiarse por sus propios medios, ..."* Els "propios medios" anaven a ser, lògicament, els ingressos per les mensualitats dels alumnes, i les possibles subvencions que pogueren arribar.

Altre tema era la ubicació del conservatori. El P. Perez, en el seu llibre "La música en Ontinyent", escriu al respecte: *"Las cábalas sobre remodelar edificios existentes, además de un presupuesto muy alto, hacía problemática su adecuación para la docencia... La solución no debía ser otra que la tomada: construir un edificio nuevo, moderno, alegre, derrochando aire y luz natural, cual reclama*

la reputación y categoría musical de Ontinyent. Se dispone de terreno edificable, ubicado en amplia y acogedora zona urbana. Las obras van a comenzar pronto –tenemos entendido- Quizá en tiempo récord contemplemos el flamante edificio cuya planta baja de unos quinientos metros cuadrados, se reserva para el Conservatorio ontienense. En tanto suceda esto –las autoridades tienen puesta su ilusión como nadie- se ha habilitado decorosamente el anterior local de la banda, gracias al ayuntamiento." (per a algunes coses sembla que no passen els anys). El local referit estava situat en la Pujada de la Bola, i la banda va ser re ubicada en altre local municipal situat també en la Pujada de la Bola, en el Porxet, just damunt de l'ajuntament. Després d'una xicoteta reforma, el local va quedar amb cinc aules, dues d'elles comunicades, i un despatx; suficient, almenys de moment, per a començar.

Finalment, superades les primeres traves, el conservatori obri les portes el dia 24 de novembre de 1975. Conta amb els següents professors: Vicente Perez-Jorge, Jose Mª Ferrero, Marita Tormo, Pepita Galiana, Mª Luisa Díaz, Maruja Bolinches, Mª Amparo Lucas, Maribel Alonso, Francisco Ferrero, Mª Teresa Arnau, Manuel Amorós, Rafael Talens, Salvador Valero i José Cabedo. Jose Daniel Silvage com administratiu. S'imparteixen les següents especialitats: Solfeig i teoria de la música, conjunt vocal, piano, violí, guitarra, flauta, oboè, clarinet, fagot, saxo, trompeta, trompa, trombó, bombardí, tuba, percussió i ballet. Algunes d'elles,

com el ballet, començarien al curs següent, per falta de matrícula en el moment de començament de curs. L'horari del centre durant els primers anys va ser de 7 a 9 de la vesprada, excepte els dimecres, destinats a les classes d'instrument i ballet, les quals són impartides pels professors que són de fora d'Ontinyent, i que comencen a les 6. Els alumnes, un total de 118, vinguts de 10 pobles de la Vall d'Albaida. Tot un èxit. Les mensualitats de 300 pessetes (no arriba a dos euros), i si s'estudien més de dos assignatures, a partir de la segona 200

Jose Mª Ferrero donant classe de Teoria en 1977

pessetes. Els professors d'Ontinyent van posar de la seua part tot el que fera falta per a que allò que al Pare Perez i a Jose M^a amb tanta tenacitat els havia costat, funcionara. Fins i tot en el cobrament: primer cobraven els de fora del poble, després els del poble i per últim, Jose M^a i el Pare Perez, si quedava.

Respecte al material: pianos cedits per particulars, taules i cadires que pertanyien al bar del musical, pupitres que renovaven en algunes escoles i que el propi Jose Mª Ferrero anava a arregar amb el camió del repartiment de la seua feina i per a pissarres uns taulers negres en els quals un destre pintor havia traçat els necessaris pentagrames (*encara en conservem una d'aquestes a l'aula Pati-7*).

Pel que fa al funcionament administratiu del conservatori, el P. Perez i Jose M^a van trobar gran ajuda en la figura de Luis Blanes, també antic alumne del P. Perez, i en aquell moment catedràtic de contrapunt i fuga del Conservatori Superior de Sevilla, i secretari en el mateix centre. Blanes els va explicar tots els procediments administratius necessaris per a dur endavant un centre musical, i Jose M^a, que anava a ser el secretari, prenia bona nota dels consells del seu amic.

La posició de la banda de música també va ser importantíssima per al recolzament del conservatori, ja que va decidir traspasar-li el seu alumnat. Ho podem comprovar en l'acta d'una assemblea de socis el 9 d'abril de 1978: *"... se informó sobre la situación de la escuela de educandos en el sentido de que ésta desapareciera pasando sus alumnos al Centro Musical 'Jose Melchor Gomis' para que continuasen sus estudios musicales."*

Avançava el curs 75/76 al temps que avançaven els tràmits per tal de que es publicara definitivament en el BOE la creació del centre. El paper del Pare Perez-Jorge en tot el procés va ser fonamental. En març de 1976 s'entrega en el conservatori de València el voluminós informe del centre, que amb el vist-i-plau del seu director es remet a Madrid. Però arribat el mes de maig, i donat que el reconeixement del centre no arribava, es va decidir matricular lliures tots els alumnes que ho desitjaren en el conservatori de València per tal que no perderen el curs. El dia 7 de juliol es desplacen a Ontinyent Amando Blanquer, Lucas Conejero i Eduardo Montesinos per a examinar els 56 alumnes. Els resultats són satisfactoris.

Per fi, el 9 de desembre de 1976, es publica en el BOE el Reial Decret 2841/1976 de 18 d'octubre: *"Se clasifica como Centro reconocido no*

estatal de Enseñanza Musical de Grado Elemental, con el alcance y efectos que para dicha clase de Centros establecen las disposiciones vigentes, el denominado 'Jose Melchor Gomis' de Ontinyent (Valencia), a efectos de formalización de matrícula y exámenes de fin de Grado". Tant d'esforç havia donat el seu fruit. Missió complida.

Des d'aleshores el conservatori va anar consolidant-se tant en Ontinyent com en tota la comarca. En la festivitat de Santa Cecília organitzada per la banda, el cor del conservatori cantava en la missa, i els alumnes entraven de bades al concert presentant el carnet del conservatori. Cada final de curs es realitzava al Centre Parroquial de Santa Maria el concert de cloenda. No hi havia cap altra audició al llarg del curs, i a eixa del mes de juny se li donava un caràcter molt cerimoniós: *"Solemne velada fin de curso"*. Als discursos de l'alcalde i del Pare Perez, seguien les interpretacions dels alumnes, i per a finalitzar, les alumnes de ballet. A més de contribuir a la formació musical de molts alumnes, el conservatori també col·laborava en la difusió de la música de cambra, ja que es realitzaven a Ontinyent concerts trimestrals de professors del conservatori de València, organitzats i patrocinats per aquest i la Diputació.

Any darrere any la matrícula anava creixent. En el curs 78/79 ja superaven els 300 alumnes i progressivament s'incorporaven nous professors. Tot millorava, excepte l'edifici. Resultava satisfactori comprovar que l'afició musical anava creixent en Ontinyent, però, on donar-los classe? El local de la Pujada de la Bola s'estava quedant xicotet. Per a eixe curs ja s'estava utilitzant com a aula el local de la banda de música, i dues aules habilitades en l'edifici de l'Hospital de la Beneficència, just front al local de la banda.

El 14 de juny de 1979 cau una forta tronada en Ontinyent que derroca part de la vella teulada del centre i provoca una inundació de l'edifici. Mentre l'ajuntament es planteja la seua reparació, Ferrero i Perez-Jorge busquen el lloc on començar el nou curs. A més dels llocs que ja s'utilitzaven, el col·legi La Milagrosa els deixa el seu saló d'actes per a les classes de ballet. El curs següent 80/81 les classes es traslladen a l'Ermíteta per a que puguin començar les obres de restauració de l'edifici. El plànol ja està aprovat, a falta de rebre el pressupost i aprovar-lo. El nou conservatori constaria de dues plantes, amb deu aules. A finals de maig de 1980, després que haguera arribat la subvenció de la Diputació, comencen les obres de reforma de l'edifici després de dos anys d'espera. Però per a sorpresa dels protagonistes de la nostra història

Inauguració de la reforma i ampliació de l'edifici de la Pujada de la Bola. D'esquerre a dreta: Maruja Bolinches, Jose Mª Ferrero, Roberto Belda, Pare Perez-Jorge, Rafael Tortosa, Jose Rios i Vicent Broseta.

es paralitzen poques setmanes després per un informe de la Comissió Mixta d'Estètica i Defensa del Patrimoni Artístic Local, per entendre que afectava negativament l'entorn del casc antic de la Vila. Ferrero no entenia perquè ocorria açò just quan començaven les obres, quan havien tingut dos anys per a pronunciar-se. L'estiu es presentava conflictiu, però definitivament es reprenen les obres i l'edifici queda acabat en gener de 1982. La inauguració oficial es va realitzar el 6 de març, on se li va rendir un homenatge al Pare Perez-Jorge.

La marxa del conservatori continua amb normalitat a mesura que van passant els anys, i com en tot, les generacions van succeint-se. En juliol de 1987 mor sobtadament Jose Mª Ferrero. És un

dur colp per a tots, i també per al Pare Perez, que ja està major. Una nova generació de professors, que havien sigut antics alumnes, es fan responsables de dur endavant el centre continuant la tasca dels fundadors: Daniel Ferrero, Jose Mª Bru, Miguel Sarrió o Francesc Tortosa entre altres.

L'any 1992 es produeix un pas importantíssim en l'evolució del nostre centre. La regidora d'Educació, Maribel Olivares, proposa fer del centre "Melchor Gomis", que ja compta amb més de 400 alumnes, un conservatori professional municipal, per tal de garantir i ampliar el seu servei al poble i a la comarca. Després de l'acord plenari i solucionada la situació laboral del professorat, els estudis professionals de música comencen en

Ontinyent en el curs 92/93. Uns anys després, la Generalitat inclou el Conservatori d'Ontinyent en la seua xarxa de centres públics d'ensenyament musical: en el curs 97/98 el grau Professional, i en el 01/02 el grau Elemental.

Probablement el Pare Perez i Jose Mª Ferrero mai es van arribar a imaginar en què s'ha convertit el seu centre musical quasi quaranta anys després de fundar-lo, però segur que estarien molt satisfets. Servisca aquest article com a reconeixement a aquestes persones per posar la primera pedra del nostre conservatori, que ha fet que centenars d'alumnes d'Ontinyent, la Vall i les comarques veïnes hagen pogut aprendre i gaudir amb la música.

Pilar Ferrero Silvage

Fonts consultades:

Arxiu Municipal d'Ontinyent
Arxiu de la Banda Unió Artística Musical d'Ontinyent
Premsa local de l'època
"La música en Ontinyent" de Vicente Perez Jorge

Agraïments:

A la meua família, Maribel Alonso, Roberto Belda, Rafael Reig, Jose Daniel Silvage, Cristina Mollá, que compartint amb mi els seus records, m'han ajudat a escriure aquest article.

José María Ferrero Pastor i els Morocristians d'Ontinyent

En 2012 es complixen 25 anys de la mort de José María Ferrero Pastor. És el moment de poder analitzar la figura del mestre Ferrero i les seues aportacions, al món de la música i de la festa, des de la visió que dóna la distància d'un quart de segle.

Des de la seua joventut la composició va ser un dels camps de la música en què més va treballar. I ho farà fins al final dels seus dies. José María portava presa en la seua ànima la llum que li atorgava la virtut de compondre i va treballar fins a l'últim dia en la recerca de nous camins en el camp de la composició.

En poc més de 40 anys va compondre un total de 46 obres entre les que destaquen 17 pasdobles, 3 marxes cristianes, 19 marxes mores i una marxa de processó.

Ferrero és, sense dubte, una de les figures més importants de la composició de música per a la festa de moros i cristians, i un dels autors més prolífic, avantguardista i de referència de la música festera.

Marxes com "Chimo", "El Berberisch", "El Kábila", "Marrakesch" o "Bon Capita", van obtenir premis i l'aplaudiment del món fester, que segueix interpretant-les hui en dia. És un triomf del poder de la inspiració en perfecta unió amb un coneixement psicològic de l'ànima festera.

Però la seua labor de compositor no queda ací. Va buscar nous camins en la composició i fruit d'això va ser la música simfònica-festera. El primer dels dos poemes simfònics que va compondre va ser "Els Morocristians d'Ontinyent". Esta obra li va portar uns quants anys i per

a arribar a la seua estrena hem de remuntar-nos als anys quaranta, en plena joventut del "Mestre".

En aquells anys, el Pare Vicente Pérez Jorge, professor de música i musicòleg, havia pres a José María baix la seua tutela. Sabedor de la vàlua del seu deixeble el Pare Pérez li imposava una "fèrria disciplina" musical.

Però com ben diu el mateix Pare Pérez: *"para librarse de posibles indigestiones de reglas armónicas o contrapuntísticas Ferrero practicaba la industria "sumergida": "Sotto voce" componía pasodobles para la Banda. Yo me hacía el despistado, porque me interesaba conocer los impulsos naturales del "clandestino" compositor y además trabajaba dentro de los cánones estudiados en clase. Cuando comprendió que le seguía los pasos me confesó; "He hecho un pasodoble titulado "Onteniente", luego otro "Morell-Seguí" y otro,... hasta seis".*

Però el Pare Vicente Pérez, pare espiritual i musical de Ferrero, és traslladat en 1957 al rectorat de Teruel i després a Madrid. José María que fins eixe moment havia estat doblegat a la disci-

Jose Mª Ferrero assajant en la banda el seu Poema simfònic "Els Morocristians d'Ontinyent" en 1972

Jose Mª Ferrero dirigint a la Banda Municipal de València l'himne d'Ontinyent, en el concert de Gal·la del II Congrés Nacional de la Festa de Moros i Cristians l'any 1985.

plina músico-franciscana, campa al seu capritx a partir de veure's lliure de la suau i educativa soga musical. Sense el Pare Pérez, José María es veurà lliure per a compondre al seu arbitri, deixant-se seduir pels aplaudiments fàcils d'un públic sense exigències, i massa adscrit a la festa.

En l'estiu de 1970, es rendix un homenatge a Ferrero en la Glorieta amb un guió, escrit per Antonio Lacueva, que segueix l'estil d'un programa de televisió de l'època de gran èxit: "Esta es su vida". En el transcurs d'este homenatge van anar apareixent personatges que havien influït en la vida de l'autor. I un dels moments culminants va ser l'aparició del Pare Pérez que es va desplaçar expressament eixa nit des de Madrid. En eixe acte el Pare Pérez va fer prometre a Ferrero que escriuria una cosa seriosa i que sense abandonar les seues relacions festeres es comprometia a portar al pentagrama una obra simfònica.

Quan en 1972 torna de Madrid per a instal·lar-se a Ontinyent, dos objectius porta en la seua maleta el franciscà: aconseguir un Conservatori per a Ontinyent i tractar de reconduir a José María pel camí de la "música autèntica".

Des d'eixos moments el "Mestre" estarà enterament dedicat al poema simfònic que amb el nom de "Els Morocristians d'Ontinyent" serà estrenat en el concert de Santa Cecília, el 17 de desembre de 1972 i a petició popular, "reestrenat" el 14 de gener de 1973.

El propi Pare Pérez, en el programa de mà de l'estrena escriu:

"Tengo a la vista una respetable partitura para gran Banda. Obra llevada con firme pulso creativo, muy bien instrumentada, ardorosamente sentida, de temáticas evocadoras que se introducen y trenzan en ruta la inspirativa de este poema sinfónico Els Morocristians d'Ontinyent. Obra casi inevitable. José Mª Ferrero había paseado, y pasea, el garbo de sus marchas moras y cristianas. Conectan con la índole espectacular del festejo típico. Morocristians es la visión introvertida y conmovedora de la fiesta plena, como su dimensión cordial expresada en ese haz de romanticismo moruno y gozoso cristianismo que plasma "morocristianía" vocacional de Onteniente, algo ya indesligable de su propio vivir. (...)".

L'èxit de l'obra va ser immediat. Després del concert, la Banda, amb el mestre Ferrero i les autoritats es van reunir en un cèntric restaurant, on al final va haver-hi discursos i llàgrimes. El mestre Ferrero va entregar a l'alcalde, com a representant de la ciutat, les seues partitures de l'obra acabada d'estrenar. Era l'entrega a Ontinyent dels esforços i treball dels seus últims anys.

L'obra va crear les bases del que seria la música simfònic-festera. En 1985 amb motiu del II Congrés Nacional de la Festa de Moros i Cristians estrenaria el seu segon poema simfònic, "Fantasia Muladiana".

El Mestre Ferrero va tindre la sort d'haver trobat una resposta popular a la seua dedicació i la seua labor. Valga este XXV aniversari de la seua mort perquè la seua memòria perdure viva per a les gents de hui i per a coneixement de les generacions futures.

Vicente Palop Llin

Secretari de la Comissió d'Homenatge al Mestre Ferrero en el XXV aniversari de la seua mort.

La nota solidària

L'any 2011 ha estat l'Any Internacional de l'Alzheimer, una malaltia que pren el seu nom del psiquiatra i neuròleg alemany Alois Alzheimer, que la va descriure per primera vegada durant l'any 1906. En general, es diagnostica en persones majors de 65 anys malgrat que hi ha casos d'aparició precoç. L'Alzheimer és la demència més comuna i hui per hui és incurable, degenerativa i terminal. És per això que una de les qüestions essencials per als pacients que pateixen les seues conseqüències (pèrdues de memòria i sensibilitat, entre altres), és que sàpiguen com tractar-los i portar-los. En aquest sentit, Ontinyent pot estar ben orgullós per poder comptar amb gent tan implicada com la d'AFAO que lluita des de fa quinze anys per donar una major qualitat de vida als nostres malalts d'Alzheimer.

Per a Picat i Lligat és motiu de gran satisfacció dedicar la seua secció de *la nota solidària* d'aquesta edició a la causa, per a la qual el prestigiós trompista Oscar Sala, a qui agraïm la seua par-

ticipació, s'ha sumat aportant un article seu per a l'apartat de la nostra publicació. El CPMO està participant activament amb la causa; d'una banda el passat 15 de desembre va oferir un concert al Teatre Echegaray que comptà amb la participació dels alumnes de 3r i 4t de GP i els de l'assignatura optativa de cor que actuaren junt al nou orfeó d'Ontinyent, tot açò coordinat i dirigit pel professor Luis Pedrón, que des d'un principi va posar totes les ganes i dedicació en aquest projecte benèfic. I d'altra banda el proper 24 de maig tindrà lloc la representació de l'òpera "Bastià i Bastiana" on part de la recaptació anirà destinada de nou a AFAO, amb la col·laboració de la comparsa Estudiants d'Ontinyent, Gráficas Minerva, Ajuntament d'Ontinyent i Caixa Ontinyent.

Moltíssimes gràcies a tots els que ho feu possible i per suposat al públic que col·labora perquè ens demostreu el gran poder del maridatge entre la música i altruisme. Enhorabona!!

AFAO: REFERENT DE LES ASSOCIACIONS D'ALZHEIMER A LA COMUNITAT VALENCIANA

AFAO (Associació de Familiars i Amics de Malalts i Malaltes d'Alzheimer i altres Demències d'Ontinyent) es va constituir el 22 de maig de 1997 per poder ajudar a les persones que pateixen algun tipus de demència i als seus familiars.

En l'actualitat, AFAO compta amb més de 700 socis i està atenent setmanalment a unes 225 persones que són els usuaris dels diversos servicis que s'ofereixen a Ontinyent i l'Olleria; a més dels seus familiars i/o cuidadors.

L'any 2005 AFAO fou Declarada d'Utilitat Pública, amb l'avantatge de que les donacions rebudes poden ser deduïdes en les Declaracions de Renda, en el cas de persones, i en l'Impost de Societats en el cas d'empreses.

AFAO en l'actualitat és membre de:

- Federación Valenciana de Asociaciones de Enfermos de Alzheimer. (FEVAFA)
- Confederación Española de Asociaciones de Enfermos de Alzheimer. (CEAFA)
- Plataforma per la qualitat de vida i autonomia de les persones amb diversitat funcional que està composta per diverses associacions locals de caràcter social.
- Consell de Benestar Social de l'Ajuntament d'Ontinyent.
- AMVOS: Agrupació Municipal del Voluntariat d'Ontinyent de Serveis Socials.

AFAO està gestionada per una Junta Directiva que dedica el seu temps de manera altruista (sense remuneració alguna) per poder portar a terme tota la seua labor a la comarca de la Vall d'Albaida. Recentment, aquesta Junta directiva ha canviat, ocupant el càrrec de President, Jose Ignacio Terol, que agafa el relleu de l'anterior Presidenta, Virtudes González, que va ocupar aquest càrrec durant 10 anys.

AFAO compta amb un equip de professionals de 29 persones per poder prestar tots els servicis dels que disposa. Aquest equip consta de Directora de Centre de Dia, treballadores socials, psicòlogues, metge, infermera, fisioterapeutes, TASOCS, auxiliars d'infermeria, auxiliars d'ajuda a domicili, personal administratiu, personal de neteja.

El finançament de la nostra Associació, es basa principalment en les subvencions de les Administracions Públiques, les quotes per la prestació dels servicis prestats i les quotes dels socis. Com aquests ingressos no són suficients per cobrir totes les despeses, l'Associació ha de recórrer a les campanyes de captació de fons com loteries, donacions i actes benèfics com el realitzat recentment pel Conservatori Professional de Música d'Ontinyent i el Nou Orfeó.

Els serveis que s'ofereixen des de la nostra Associació són molt variats, de qualitat i estan dirigits tant als propis malalts, com als seus familiars i cuidadors. Aquests són:

- Centre de Dia Caixa Ontinyent per a Malalts d'Alzheimer.
- Tallers de Memòria per a persones amb DCL (deteriorament cognitiu lleu).
- SAD (Servici d'Ajuda a Domicili).
- Valoracions Neuro-psicològiques.
- Fisioteràpia.
- Informació, formació i assessorament familiar.
- Grups d'autoajuda i teràpies individuals.
- Tramitació d'ajudes.
- Préstec d'ajudes tècniques.

A la població de l'Olleria, la nostra Associació té una important presència i comptem amb variats

i importants serveis que cobreixen la demanda de la gent d'aquesta població: Unitat de Dia, Tallers de Memòria, Fisioteràpia i Ajuda a Domicili.

Centre de Dia Caixa Ontinyent per a Malalts d'Alzheimer.

AFAO compta des de juliol de 2006 amb un Centre de Dia que és un referent a tota la Comunitat València en quant a instal·lacions i serveis pres-tats. Aquest Centre ha sigut una realitat gràcies al conveni signat per a la seua construcció i posada en funcionament, per part de l'Ajuntament d'Ontinyent, Caixa Ontinyent, la Conselleria de Benestar Social i la pròpia Associació. El Centre té una superfície de 1700 m2 i compta amb una plantilla de 17 professionals.

En l'actualitat s'estan atenent diàriament a 65 persones, encara que també comptem amb un important llistat d'espera per poder accedir a ell. Aquest Centre se'ns ha quedat ja menut.

Al Centre de Dia, els usuaris que acudeixen diàriament, realitzen estimulació cognitiva i física, activitats lúdiques, AVD (activitats de la vida diària), activitats de jardineria i horticultura. A més comptem amb servei de transport amb la col·laboració de la Creu Roja d'Ontinyent, servei de càterring, perruqueria i podologia.

Tallers de Memòria per a persones amb DCL (deteriorament cognitiu lleu)

Els Tallers de Memòria són un programa d'AFAO, pensat per a persones amb un deteriorament cognitiu lleu o demència en estadi lleu (primers símptomes de la malaltia). Aquestes persones, acudeixen dos dies a la setmana durant dos hores, per a realitzar activitats d'estimulació cognitiva i física. Aquest servei està cobert al 100% comptant amb 44 usuaris.

SAD (Servici d'Ajuda a Domicili)

El SAD, és un programa d'AFAO pensat per a atendre a persones que es troben en un estat avançat de la malaltia i no poden beneficiar-se d'altres servicis d'AFAO, al necessitar bàsicament atenció assistencial i higiènic-sanitària.

S'atenen diàriament 22 casos i per a això, es compta amb 4 auxiliars d'ajuda domiciliària.

Valoracions Neuro-psicològiques.

Des de fa alguns anys, existeix un protocol de demències instaurat a Ontinyent, per a la realització d'un diagnòstic precoç dels pacients amb demència. En aquest protocol intervenen els metges d'Atenció Primària, els de Medicina Interna i la pròpia Associació d'Alzheimer d'Ontinyent, amb

la realització de valoracions neuro-psicològiques dels pacients que són derivats des del servei de Medicina Interna i des d'Atenció Primària.

Anualment es solen atendre al voltant de 300 persones a l'any, i des de que es va instaurar aquest protocol, s'han atès a més de mil persones.

Fisioteràpia.

AFAO compta amb dos fisioterapeutes en la seua plantilla. Aquests s'encarreguen de realitzar tota la programació i estimulació física dels usuaris, a més del tractament individualitzat a qui ho sol·licita. També existeix aquest servei a domicili per a aquells malalts que ja no acudeixen al Centre, degut al seu estat.

Informació, Formació i assessorament.

Aquest servei és realitzat, principalment, per les treballadores socials i les psicòlogues. Anualment s'atenen al voltant d'unes 200 persones, que acudeixen a nosaltres sol·licitant informació sobre els serveis i assessorament de la malaltia d'Alzheimer.

Grups d'Autoajuda i teràpies.

Les psicòlogues són les encarregades de realitzar quinzenalment els grups d'autoajuda amb els familiars i cuidadors. En ells, posen en comú la seua experiència diària amb els seus malalts i comparteixen amb més gent tots els problemes, actituds, vivències, etc.

A part, hi ha familiars que necessiten teràpies individuals amb la psicòloga, normalment una vegada per setmana.

Préstec d'Ajudes Tècniques.

L'Associació va adquirir fa uns anys llits articulats i matalafs anti-escases, que presta als usuaris pel temps que necessiten, a canvi d'un lloguer anual.

Serveis a l'Olleria.

Actualment s'atenen a unes 40 persones afectades per la malaltia d'Alzheimer, entre els serveis d'Unitat de dia, Tallers de Memòria, Fisioteràpia i Ajuda Domiciliària. La plantilla en que compta per poder atendre els serveis de l'Olleria és de 8-9 persones entre psicòloga, treballadora social, fisioterapeuta, auxiliars d'infermeria i personal administratiu.

A la població de l'Olleria, l'Ajuntament està construint un nou Centre de Dia amb millors instal·lacions i major capacitat; i en un principi la idea és que aquest Centre siga gestionat per la nostra Associació, una vegada s'haja finalitzat.

Nou Orfeó d'Ontinyent

L'associació músic-vocal, "Nou Orfeó" d'Ontinyent, naix en abril de 1.988, baix la batuta d'Alejo Sanchis Mompó. La presentació al públic es realitzà en setembre d'eixe mateix any a la ciutat alacantina de Benitatxell. Posteriorment, i junt a la Unió Artística Musical d'Ontinyent, es realitzen diversos concerts a les localitats d'Alfarasí, Aiello de Malferit, Agullent, Bocairent i Ontinyent.

Fora de la nostra comarca actua a poblacions com Benitatxell i Villa de Rojas, participant, en dos ocasions, al *Certamen Nacional de Música de Navidad* d'aquella ciutat, obtenint un 4t premi i el premi "Eduardo Zaragoza" a la millor interpretació de nadalenca lliure.

En col·laboració amb la Societat Artística Musical d'Ontinyent i baix la direcció de Daniel Ferrero Silvage, interpreten "Carmina Burana" de Carl Orff, participant també en el concert del 50 aniversari d'aquesta entitat, cantant obres de Fauré, Haendel, Mozart, etc. Col·laboren en enregistrar un CD de música festera amb l'himne "Almogavers d'Ontinyent", composició d'Alejo Sanchis Mompó.

Baix la direcció del jove director i compositor Saúl Gómez Soler, el "Nou Orfeó" realitza varies activitats junt a l'Orquestra de Cambra Atrium de "Tot per la música", cantant la Misa Brevis en Re menor de Mozart en la festivitat de la Puríssima i en la del 50 aniversari del barri de Sant Antoni.

En 2004, baix el patrocini de l'Ajuntament d'Ontinyent i en la col·laboració de la Coral "Sotto Voce" de La Cañada (València) i l'Orquestra de Cambra Atrium "Tot per la música", interpreten obres de Mozart, Bach, Kodaly, etc, per a celebrar els 400 anys de l'Ermita de Sant Antoni (l'Ermiteta d'Ontinyent), baix la direcció de Saúl Gómez Soler, concert que es va repetir a La Cañada amb motiu de les seues festes patronals, cantant també la Misa Brevis de Mozart, baix la batuta de la directora de la Coral "Sotto Voce" Mila Rosa Molina Moscardó. Aquest mateix any, i també junt a la Coral de La Cañada, es realitza un viatge a Galícia, cantant a la Catedral de Santiago i en la missa del peregrino, la Misa Brevis de Mozart, realitzant posteriorment un concert a La Coruña junt a la coral d'aquella ciutat "El Eco".

Baix el patrocini de la ponència de Cultura de l'Ajuntament d'Ontinyent i per a commemorar el centenari en que fou atorgada a Ontinyent el títol de Ciutat, es va promoure una nova activitat, instaurant a Ontinyent el "Festival de cors Ciutat d'Ontinyent". Per a la seua inauguració es va invitar a la coral TONIKUM de Mark (Suècia), ciutat

agermanada amb Ontinyent. A partir d'ahí, tots els anys es convida a una coral d'una altra localitat per a participar en aquest Festival. Aquest any va tindre lloc el 12 de febrer al Teatre Echegaray, i comptarem amb la participació de la Coral Polifònica "CIUTAT DE XÀTIVA". El ple fou absolut i va tindre un gran èxit.

Tenim un extens repertori al que anem incorporant noves peces. El nostre objectiu és eixir també fora de la nostra ciutat i comarca, de fet ja s'està fent. Comptem amb una programació anual prou extensa. Les previstes pròximament són el CONCERT DE SETMANA SANTA a l'Església de Sant Carles, que realitzem tots els anys, participació a la "TROBADA DE CORS DE LA VALL D'ALBAIDA", les MISES en honor al Santíssim Crist de l'Agonia en agost, CONCERT D'INAUGURACIÓ del Curs de la EPA de Sant Carles, CONCERT en la setmana cultural de la Puríssima, els CONCERTS DE NADAL, el "FESTIVAL DE CORS CIUTAT D'ONTINYENT" que celebrem tots els anys, deixant lloc per a alguna actuació no prevista que realitzem sempre que ens ho permeta la nostra disponibilitat.

El nostre curs comença en setembre i acaba en juliol. Som gent que gaudim fent el que ens agrada, que és cantar. Busquem noves veus que vullguen incorporar-se a l'agrupació, especialment Tenors, però de qualsevol corda. Serien rebuts amb molt d'agraïment. Què fa falta?, tindre veu i desig d'aprendre; moltes vegades es dona el cas que es té més veu de la que es pensa, tot és provar. Vos convidem a que gaudiu de la música, i sobretot d'un bon ambient. Les persones interessades poden dirigir-se al correu peraltarico@hotmail.com.

En l'actualitat, el "Nou Orfeó" d'Ontinyent està compost per 36 persones, baix la direcció de Quique Soler Navarro, nascut a Albaida (València).

Lola Peralta Rico
Presidenta "Nou Orfeó"

La música clàssica en directe, és una necessitat

23/09/2011, oscarsala.com/tag/alzheimer/

Soc músic de professió; sí músic. Dedique una mitjana de 8 hores diàries al perfeccionament, tant teòric com pràctic de la meua professió. I per a què? Per a que les meues condicions tant físiques com artístiques no baixen la seu qualitat. I per a què?... per a aportar "alguna cosa" a les persones que escolten la música que interprete, "alguna cosa" I per a què?, "alguna cosa" que les desconnecte de la seua vida quotidiana, "alguna cosa" que els produïska un somriure o una simple melancolia, "alguna cosa" que et deixe veure un raig de llum on sols hi havia obscuritat, "alguna cosa" que et faça reflexionar, "alguna cosa" que et faça veure que no estàs sol, en definitiva "alguna cosa"... i no crec que mala.

Hem escoltat moltes vegades el refrany: " *la música amansa las fieras*"... I és veritat!, també a la Universitat de Wisconsin van fer investigacions sobre la influència de la música clàssica sobre les vaques, les qui incrementaven un 7,5% la seua producció làctia. També s'han realitzat investigacions sobre nadons prematurs, que milloren les seues condicions de vida i evolució. D'altra banda, i a propòsit del dia mundial de l'Alzheimer, que fou el passat dia 21 de setembre, els estudis sobre la malaltia indiquen que l'última part de la memòria del cervell que es borra és la MEMÒRIA MUSICAL. Aquesta malaltia està considerada com una futura epidèmia, que pot afectar a tots els estaments de la població, sense distinció, sense pietat... Què aportem amb la música? Aportarem de forma totalment desinteressada una qualitat de vida, Sí! Qualitat de vida on ja no hi ha res! I no obstant això, pot ser que l'últim record d'algú siga una melodia, un fragment, un concert o un exemple explicat de música. Quant he vist algun programa sobre aquesta malaltia, recorde un concert que vaig oferir amb música per a "trompa sola", en el que interpretava una obra aparentment poc intel·ligible (a la nostra forma clàssica d'entendre la música), però causava en el públic diferents estats d'ànim entre sorpresa, sofriment, rialles...

per a acabar amb gran tranquil·litat. Avui en dia (7 anys després de la *performance* que vaig fer), la gent encara recorda aquesta peça, moltíssim més que la resta. També, recorde una actuació a un hospital psiquiàtric (centres ja tancats), on per una estona, els malalts podien gaudir "d'alguna cosa" que els feia ser un poc més feliços. De manera que la música quant és interpretada, no distingeix entre estaments ni classes socials. La Música no és un luxe, és un bé per a tota la societat. Però resulta difícil poder aportar tot el millor de nosaltres quant veiem que el nostre sustent està en risc, donat que som especialistes altament qualificats i no sabem guanyar-se la vida d'altra manera, ja que gran part d'aquesta la dediquem a perfeccionar la interpretació de sons que qualsevol persona "degusta" en el moment i sabem que si la "degustació" és bona, romandrà al record de cadascuna d'aquestes persones.

Oscar Sala Minguet

Trompa solista en la Orquesta Ciudad de Granada.

*Professor de repertori orquestral en Musikene
Performer.*

*Invitat a impartir Masterclass a España, Alemanya,
Holanda, Colòmbia i Estats Units.*

*Director de l'Aula 2.0, on s'imparteixen classes i
conferències per internet, sobre trompa i aplicació de
les noves tecnologies a la música.*

Un objectiu comú

El trimestre passat, després de les eleccions per al consell escolar, es va renovar l'equip d'alumnes donant la benvinguda a dos noves representants amb companyia d'altra que ja hi pertanyia. És hui quant, aprofitant la publicació de la revista, volem parlar del que ens està suposant formar part d'aquest equip.

Al principi no sabíem ben bé què anàvem a fer ni com seria tot allò, però va ser gràcies a l'ajuda i els consells de gent amb més experiència quant ens posarem a buscar formes per estar constantment en contacte amb els alumnes. Demanarem una bústia permanent per poder aportar suggerències, així com la creació d'un correu electrònic exclusiu del sector de l'alumnat (alumnes@conservatoriontinyent.com) i a més la col·locació d'un tauler d'anuncis propi. El resultat de tot açò està sent molt positiu, ja que ha hagut una gran

participació i hem pogut transmetre propostes al consell que d'altra forma serien inexistents per a alguns sectors del centre i, per suposat, tot allò que no aconseguim a la primera ho tornarem a intentar esperant obtindre millors resultats.

No ens està resultant fàcil afrontar certes situacions ni representar a un col·lectiu tan gran i amb tanta diversitat, però veient la part positiva estem coneixent el centre des d'altra perspectiva, el seu funcionament, organització i la importància de la comunicació entre tots els sectors per poder aconseguir el nostre objectiu comú: la millora de l'aprenentatge musical.

De tot açò no esperem reconeixement, tant sols respecte i veu per poder anar millorant.

Esther Torró, Inés Llacer i Paula Gramage
Representants de l'alumnat

Assemblea General Ordinària de la Federació d'AMPES de Conservatoris de la Comunitat Valenciana

El passat dissabte 11 de febrer es va celebrar al Conservatori Professional de Música de Torrent l'assemblea general ordinària de la FAPAC-CV, Federació d'AMPES de Conservatoris de la Comunitat Valenciana, a la qual l'Ampa del CPMO està associada. Aquesta Federació és una institució dins de la Comunitat Valenciana, que està composta per altres institucions més menudes com són les ampes, que vetla pels interessos dels alumnes, dels pares i mares i també pels conservatoris i els professors. És un lloc de trobada per als pares i mares que viuen l'educació dels seus fills com alguna cosa més que enviar-los al conservatori.

L'ordre del dia va ser el següent:

- Lectura i aprovació de l'acta anterior en Elda.
- Informació de la Junta Directiva.
- Presentació.
- Reunions mantingudes: Federació de Murcia, "Subdirector General de Ordenación Académica del Estado", reunió prevista amb Consellera de Educació, estudi de la Confederació a nivell nacional.
- Balanç de comptes des de l'última assemblea.
- Informe de les ampes.
- Qüestions i suggeriments.

A l'assemblea es van tractar aspectes molt interessants, com les reunions mantingudes entre federacions de diferents Comunitats i el Ministeri d'Educació. Resumidament, el 27 de desembre de 2011 va tindre lloc una reunió de treball per a parlar de la problemàtica dels estudis musicals, en la qual van participar el Subdirector General de la Subsecretaria de Ordenación Académica del Ministeri d'Educació, Sr. Juan López Martínez i d'altra banda representants de les federacions d'ampes de la Comunitat Valenciana i de la Regió de Murcia.

En la reunió es van plantejar dubtes i propostes com: la necessitat de les ampes de conservatoris de pertànyer al CONSEJO ESCOLAR DEL ESTADO, aconseguir l'equivalència de títols amb la formació professional, títol com tècnic en música i tècnic en dansa, promoció de centres integrats, reconsiderar les assignatures que es poden repetir en el curs, el mateix tracte que els esportistes d'èlit i d'alt rendiment, matrícula coincident amb la matrícula de les ensenyances reglades, per poder compaginar més fàcilment els dos ensenyaments, creació de cicles formatius de grau professional i superior com afinadors, luthiers, periodisme musical, etc. Aquests cicles es donarien pel matí als conservatoris, aprofitant que en aquesta franja

horària no hi ha molt d'alumnat als centres.

Respecte al balanç dels comptes, hem de destacar la pujada de la quota anual que paga l'Ampa a la Federació, de 60 a 100 Euros, aquesta no augmentava des de feia 15 anys, i el canvi del període de pagament ha passat al mes d'octubre.

Cal destacar que ja hi ha una reunió prevista amb la nova Consellera d'Educació Mª José Català, on es tractaran totes aquestes qüestions, principalment el reconeixement dels estudis musicals, que són patrimoni de la nostra cultura. Així i tot, vam tindre la sorpresa de l'assistència a l'assemblea de la Consellera María José Catalá, ex alcaldessa de Torrent i ex alumna d'aquest conservatori, acompanyada pel nou Subdirector General de Qualitat Educativa, Manuel Tomás, ex director del Conservatori de Torrent i ex assessor educatiu de la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana.

En aquesta improvisada xerrada vam poder plantejar un esborrany de la propera reunió de treball, dels problemes que tenen actualment els conservatoris, tant respecte a les retallades econòmiques com a la necessitat del reconeixement i equiparació dels estudis musicals. Li vam presentar la proposta d'equiparar el certificat de grau professional amb un grau mitjà de FP, i el certificat de grau professional més el batxillerat amb un grau superior FP. Aquesta proposta solucionaria el problema dels alumnes que no volen continuar els estudis superiors de música, músics que acaben amb el grau professional, i seria un reconeixement a 10 anys d'estudi musical donat que actualment aquests estudiants finalitzen el grau professional i sols tenen un certificat d'estudis i no un títol oficial.

La valoració de la intervenció de la Consellera de Educació és positiva i optimista, hem vist una actitud col·laboradora tant en la Consellera com en el Subdirector, i pensem que és un bon moment per reivindicar la necessitat del reconeixement oficial dels estudis musicals, per estar a la Conselleria unes persones receptives i entenedores dels problemes dels músics. Tot i que la qüestió d'equiparació de títols li correspon al Ministeri d'Educació, es van comprometre a escoltar-nos i recolzar aquestes reivindicacions.

Des de l'Ampa farem un seguiment de les properes reunions de treball amb la Conselleria d'Educació.

L'AMPA del CPMO

Premis "Ciutat d'Ontinyent" a l'estudi musical '11

El CPMO sota el patrocini de l'Ajuntament d'Ontinyent, ha convocat aquest curs la tercera edició dels Premis "Ciutat d'Ontinyent" a l'estudi musical. Les modalitats mitjançant les quals es pot optar al premi són quatre: Piano i Percussió, Corda, Vent-Metall i Vent-Fusta, dotant al guanyador de cadascuna d'elles amb 200 euros en concepte de beca a la matrícula del següent curs, en aquest cas a la de 5é de GP, perquè els guardonats han d'haver demostrat tindre el millor expedient acadèmic de grau professional fins a 4t curs inclòs.

En aquesta edició s'ha produït el primer empat fins a la dècima en les qualificacions al departament de Vent-Fusta, així que hem gaudit d'una guanyadora més que ha compartit el premi amb la seua companya de modalitat, quedant els guardonats de la següent manera:

Piano i Percussió: Maria Reig Sanchis (Piano)
Corda: Maria Camaño Navarro (Violí)
Vent-Metall: Christian Calatayud Montés (Tuba)
Vent-Fusta: Inés Ferrando Vidal (Clarinet)
Aitana Pascual Belda (Oboè)

A l'acte de lliurament que va tindre lloc el passat dimecres 25 de gener al Saló d'Actes del conservatori, els nostres alumnes reberen el guardó de mans de l'actual regidor d'Educació, Pepe Pla, i en presència de la tècnica d'Educació de l'Ajuntament d'Ontinyent, Emilia Tortosa. Després ens oferiren una actuació donant mostra de la seua valia artística així com també de la seua il·lusió per haver estat guardonats, com a joves músics que són ja.

Des del conservatori creiem que aquests guardons constitueixen un dels motius de major incentiu per als alumnes i també ens pareix molt important que premiem la formació integral dels estudiants dotant de mèrit per igual a totes les assignatures que conformen el currículum dels estudis oficials.

Des de Picat i Lligat la nostra enhorabona als cinc, desitjant-los que açò siga l'inici d'una fructuosa carrera musical en la que no s'obliden mai que aquesta professió, la de la música, és ja en sí mateix el millor premi.

A continuació anem a conèixer més personalment als protagonistes mitjançant les seues pròpies paraules que Picat i Lligat els agraeix moltíssim.

Hola, sóc Maria Camaño i estudie 5é curs de grau professional de violí a aquest conservatori. La meua passió es la música. Vaig començar els meus estudis musicals en una acadèmia als 7 anys amb el violí. El món de la música em va encisar.

Ma mare em va proposar estudiar el grau elemental al conservatori d'Ontinyent. Quasi totes les vesprades veníem al conservatori. Vaig començar a tindre interès per altres instruments i vaig cursar també els estudis elementals de piano i flauta travessera fins a 3r curs a Ontinyent. Però, com jo visc a Xàtiva vaig començar el grau professional a la meua ciutat. El curs passat vaig tornar a estudiar en aquest conservatori, i em vaig deixar de costat els estudis de flauta i piano per centrar-me en el violí.

Aquest any, al començar el batxiller, he decidit que vull dedicar la meua vida a la música i m'he proposat realitzar els estudis de grau superior en violí.

Al poc temps de decidir-me per aquest futur, em van donar la notícia que anaven a donar-me el "Premi Ciutat d'Ontinyent" a la modalitat de corda, degut al meu expedient acadèmic als cursos de 1r fins a 4t de Professional. Aquesta notícia em va alegrar, ja que no coneixia massa sobre aquest premi, tan sols el que havia llegit a la revista d'altres cursos i no esperava que em donaren a mi aquest reconeixement. Personalment crec que aquest premi el mereixen tots els alumnes que s'esforcen i arriben a aquest curs, i que és una forma d'animar a la gent a seguir estudiant i millorant. Sobretot al donar-se al curs de 5é, degut a que és un curs que sol coincidir amb el batxillerat i molts amics musics han deixat els estudis musicals. Espere que amb aquests temps de crisi no deixen de celebrar-se.

Finalment, m'agradaria donar les gràcies a tot el professorat que m'ajuda a rebre una educació musical i em preparen per a ser una persona competent al meu futur, donant-me la possibilitat de poder gaudir de la música. I en especial a la meua mestra de violí, Noelia, per recolzar-me amb la meua decisió de seguir estudiant i ajudar-me a cobrir les deficiències tècniques i seguir avançant.

Anime a tots els alumnes del conservatori i altra gent interessada amb la música a seguir endavant, esforçant-se, millorant i continuar gaudint de la música.

Maria Camaño Navarro

Encara recorde la primera vegada que vaig xafar aquest conservatori. Tenia 11 anys, i estava molt nerviosa, perquè era el dia de les proves d'accés a Grau Mitjà. El rebedor estava ple de xiquets que, com jo, volien entrar a estudiar al conservatori. En aquells moments, la veritat es que no coneixia a quasi ningú, ni molt menys m'imaginava que, en uns anys, eixa gent seria una família per a mi.

Hui, estudie 5é de Grau Professional en la especialitat d'oboè. Fa uns mesos el conservatori em va comunicar que, junt a la meua companya Inés Ferrando, havia guanyat el Premi "Ciutat Ontinyent" a l'estudi musical en la modalitat de vent-fusta.

La veritat és que em vaig quedar molt sorpresa, però em vaig alegrar moltíssim. Per a mi, eixe premi no ha significat ni la quantitat econòmica ni el diploma. Eixe premi ha significat el reconeixement a l'esforç, tant a mi com a la resta dels meus companys, i ja no parle de la resta de premiats, que també, sinó de la resta d'alumnat del conservatori, i particularment, d'aquells que tinc més prop, la gent dels cursos més elevats, que empren moltíssimes hores setmanals al conservatori a més d'aquelles que em-prem a casa per i per a la música, i aprenent contínuament els uns dels altres.

La majoria de nosaltres compagina els estudis musicals amb l'institut i quasi no ens queda temps per a res, però sabem que és el que volem i treballem per a aconseguir-ho. Encara que moltes vegades hi haja problemes, per a mi, i crec que per a tots nosaltres, les coses bones sempre superen a les roines, perquè en cas contrari, no seguiríem ací. Així que moltes gràcies pel premi i per l'oportunitat que va significar per a mi entrar a estudiar a aquest conservatori, ja que he conegut a persones importantíssimes i he après gran part del que hui per hui sé. Gràcies!

Aitana Pascual Belda

I quina sorpresa em vaig endur quant rebre la trucada del conservatori! Em digueren que havia sigut una de les guardonades dels Premis "Ciutat d'Ontinyent" a l'estudi musical, i de primeres, em va costar un poc reaccionar perquè no estava al corrent d'aquest premi i em vaig quedar un poc desconcertada. Ara cobraven sentit tots eixos comentaris que havia anat escoltant les últimes setmanes sobre uns premis del conservatori, dels quals jo en eixe moment no prestava molta atenció. Com anava a imaginar que jo seria una de les premiades?

Realment, este premi és una gran manera de reconèixer l'esforç que molts dels alumnes del conservatori fem per portar tots els estudis endavant, ja que la majoria compaginem els estudis professionals de música amb l'institut o altres ensenyances i això no és fàcil. Personalment, el fet d'haver rebut aquest premi m'ha motivat molt per seguir endavant aquest camí, i encara si cap, amb més forces. És molt gratificant veure com totes les energies que has dedicat, són valorades d'aquesta manera.

Ara, es barrejaven amb totes aquestes emocions, els nervis pel xicotet concert que havíem de fer a l'entrega de premis però que finalment no em van impedir gaudir tant en la meua actuació com de la dels meus companys.

Finalment, m'agradaria donar l'enhorabona i el reconeixement als meus companys que també han estat premiats en les diverses modalitats i eixos són Maria Reig, Christian Calatayud, Maria Camaño i Aitana Pascual.

I ja per a acabar, agrair al conservatori i a l'Ajuntament d'Ontinyent per promoure aquests premis en reconeixement a l'esforç.

Inés Ferrando Vidal

Se m'ha oferit l'ocasió d'escriure un xicotet article per a la revista que aquest conservatori publica cada any, i voldria fer constar el treball i l'esforç que la música requereix.

Quan tan sols eres un xiquet de set o vuit anys, els teus pares decideixen apuntar-te al conservatori per una o altra raó. Comences amb les classes sense tenir en compte que, tal vegada, quan sigues més gran, decideixes que la música forme part de la teua vida.

Si encara eres menut, cada dia la mare et recorda que has d'estudiar les lliçons de llenguatge musical i les cançonetes que el teu professor d'instrument t'ha manat, i encara que no tingues massa ganes, acabes fent-ho. Poc a poc vas millorant, i quasi sense adonar-te'n, et trobes nerviós a la porta del conservatori a punt de fer les proves d'accés al grau professional.

Quants dies has decidit quedar-te a casa per poder assajar una obra que se t'està resistint? Quantes vegades el món se t'ha desmuntat al passar-te hores, dies i mesos amb una peça sense obtindre cap resultat satisfactori? Al rebre un premi de reconeixement, com el que hem tingut el plaer d'obtindre cinc dels alumnes d'aquest conservatori, te'n adones una vegada més que escollir aquest camí ha sigut una bona opció.

M'agradaria concloure donant les gràcies a tots aquells professors que durant aquests darrers anys m'han ajudat i continuen fent-ho.

Maria Reig Sanchis

Maurice André, un referent al món de la Trompeta

El gran trompetista clàssic Maurice André, va morir el passat 25 de febrer de 2012 a Bayona. Des del departament de vent-metall del Conservatori Professional de Música d'Ontinyent se li va rendir homenatge, dedicant-li el Concert de l'Intercanvi de Vent-Metall amb el CPM de Torrent que tingué lloc el dia 6 de març de 2012 al Saló d'Actes del nostre conservatori.

Maurice André fou un trompetista francès, nascut l'any 1933 a Alès, una població amb tradició minera al sud de França. Alguns professionals de la trompeta el consideren el millor trompetista dels últims temps. André fou una figura rellevant en l'avanç de la tècnica de la trompeta, basant-se en gran part de les corrents russes i nord-americanes de finals del S. XIX. Ell conjuga aquest aspecte tècnic -del qual ha sigut nº 1 indiscutible- amb un estil personal caracteritzat per una gran musicalitat i naturalitat al mateix temps. Aquestes tècniques dotaven a l'instrument de la potència que no havia tingut fins ben entrat el S. XX. Aquest estil, que André identificà amb l'Escola Francesa, va suscitar la creació pels seus deixebles d'una sèrie de «filials» a l'estranger seguidors d'aquest estil musical. Entre ells es troba l'Escola Espanyola, que travessa un període d'expansió gràcies al treball que compta ja amb unes quantes dècades d'activitat, desenvolupament pels precursors de dita activitat. Entre ells figuren antics alumnes d'André que estudiaren al Conservatori de París i que avui són responsables dels conservatoris més importants a Espanya. Un dels objectius de l'acadèmia és reunir a els seus millors actius per donar un segell d'identitat a aquesta Escola Espanyola de metalls.

En els seus últims anys va estar pràcticament retirat, encara que realitzava algunes activitats relacionades amb la trompeta com seminaris i cursos magistrals (un dels últims fou a Castelló de la Plana en 2007), dintre dels límits que li permetia la seua delicada salut. La seua figura constitueix tot un mite vivent, donat que una gran part del públic musical, especialment professionals de la trompeta, el consideren el millor trompetista de la història. L'estil de fer música de Maurice André posseeix qualitat en tots els sentits. Sobretot, qualitat tècnica. El legat que ha deixat ja Maurice André a la trompeta i a la comunitat musical en general, és grandíssim i molt valuós. La seua producció artística i les intenses activitats pedagògiques desenvolupades en tota la seua carrera, li fan ser mereixedor de respecte i admiració.

Descanse en pau.

Notícies

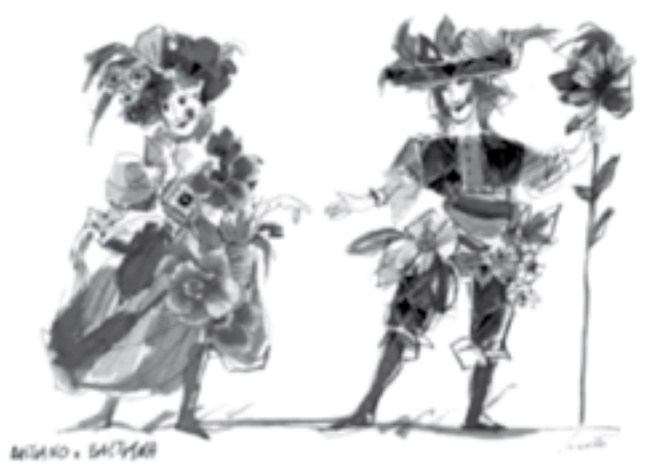
El taller d'òpera del CPMO dona vida a "Bastià i Bastiana" de Mozart

Ontinyent, Cocentaina i Alcoi rebran aquesta producció operística.

Per primera vegada en la seua història, el Conservatori Professional de Música d'Ontinyent ha posat en marxa un taller d'òpera per tal de portar a terme la producció i representació de "BASTIÀ i BASTIANA" de W.A. Mozart. Aquesta partitura, fou estrenada pel genial compositor salzburguès a l'edat de 12 anys. Consta d'un sol acte i el seu argument gira al voltant de la relació amorosa entre els pastors Bastià i Bastiana.

El projecte ha estat el resultat de la participació de nombrosos departaments del centre i hem comptat amb la col·laboració de l'Escola d'Art i Superior de Disseny d'Alcoi per a l'apartat escenogràfic i la indumentària a càrrec de la dissenyadora Miriam Garcia.

Els papers principals seran interpretats per Gemma Soler, Alberto Ballesta i Vicent Castelló. L'orquestra del conservatori i el cor d'alumnes de cant completaran el quadre artístic, assolint la direcció musical Josep Manel Garcia i l'escènica Jesús García. Hem de destacar l'activa participació del professorat del departament de veu, amb Joanjo Albinyana com a mestre concertant, Paloma Musté com especialista d'alemany i Ruth Revert com pro-

fessora de cant i coordinadora d'aquest projecte. La traducció i adaptació dels diàlegs al valencià ha estat realitzada per Ruth Martínez i el cartell anunciador és obra de Santiago Sánchez, tots dos alumnes d'aquest centre. La gira constarà de tres representacions amb seu a Ontinyent, Cocentaina i Alcoi, els dies 24 i 25 de maig, i 2 de juny, respectivament. L'experiència està resultant tot un èxit, ja que es tracta d'un projecte molt motivador, formatiu i pedagògicament enriquidor. Tan sols ens queda convidar-vos a que assistiu a alguna de les representacions i que gaudiu del projecte tan com nosaltres ho estem fent. VOS ESPEREM!!

Spanish Brass Luur Metalls obri el curs 2011-12

El passat 5 d'octubre de 2011 inauguràvem el curs 11-12 amb un extraordinari concert al saló d'actes que ens va oferir SBLM, un dels quintets més prestigiosos i consolidats del panorama musical espanyol. El nombrós públic assistent va gaudir d'una actuació inoblidable, on es combinava una excel·lent interpretació musical, amb un variat programa i el dinamisme que caracteritza totes les seues actuacions, que es fan molt atractives tant per als més entesos com per als més menuts. A l'acte van assistir l'alcalde d'Ontinyent, Jorge Rodriguez, els regidors Pepe Pla i Jose A. Calabuig, a més de la tècnica d'educació Emilia Tortosa.

Premis Professionals de Música 2011

Des de fa quatre cursos, el CPMO convoca els Premis Professionals de Música als que, seguint la normativa de la Conselleria d'Educació, poden optar aquells alumnes que obtinguen la qualificació mínima de 9 a l'especialitat en el curs de 6é de GP, a més de tindre una mitjana mínima de 7 a l'expedient acadèmic del grau professional. Els guanyadors de cada especialitat poden optar al Premi Autòmic on participen els guanyadors de tota la província de València.

A l'edició de 2011 optàven tres alumnes, Julia Raga Pascual i Dani Ferrero Micó, a l'especialitat de Clarinet, i David Castelló Silvestre a l'especialitat de Saxòfon.

La decisió dels jurats, formats per professors del centre que no hagen impartit classe als participants, és molt complicada donat que sols es pot atorgar un premi per especialitat i el nivell en aquestes circumstàncies és altíssim. Després de la magnífica actuació que oferiren tots tres, es va atorgar el Premi Professional de Música a Julia Raga i David Castelló, i la Menció Honorífica a Dani Ferrero.

Intercanvis amb altres centres

Una de les activitats que més valoren els alumnes són els intercanvis amb altres centres. Aquests fomenten la relació entre alumnes i professors d'altres llocs i donen oportunitat de poder intercanviar sentiments i formes de treballar, cosa que motiva a tots. Al nostre conservatori aquestes activitats tenen una importància fonamental, per això s'intenta que siga una vesprada agradable on el centre ofereix un berenar als participants,

comptant sempre amb l'ajuda de l'AMPA que sempre està ahi en tot allò que es necessita, i als qui agraïm la seua voluntat i treball.

Enguany ens han visitat els conservatoris de Torrent i Carcaixent, en Vent-metall i Viola respectivament. A la imatge veiem al Grup de Metalls de Torrent, que per circumstàncies fou dirigit pel nostre professor de Trompa Vicent Llopis.

Felicitats Ballet Dansa Òpera!!

El passat dissabte 24 de març, l'acadèmia Ballet Dansa Òpera complia 25 anys de la seua creació i ho va celebrar amb un espectacle, "Arts en Dansa", on es van combinar totes les arts a la Plaça Sant Domingo d'Ontinyent. L'acte consistia en escenificar cada una de les activitats artístiques, (dansa, pintura, música, contacontes, mimica, etc...) al voltant de la plaça. El CPMO va col·laborar amb la participació d'un quartet de violins compost per Marina Sanchis, Maria Camañez, Paula Calabuig i Sandra Martinez, coordinades per la professora de violí Noelia Ferrando, i que oferiren una actuació amb obres de Telemann, Handel i Dancla, fent gaudir a tots els assistents.

IV Festival de Percussió d'Ontinyent

Un any més, l'assignatura de Percussió del CPMO ens mostra la seua intensa activitat amb nombroses propostes d'activitats extraescolars. A part de la seua anual cita solidària amb l'Associació d'Alzheimer d'Albaida, aquest any els alumnes de Percussió han tingut l'oportunitat de gaudir d'una masterclass amb el gran percussionista de l'ORTVE, Raul Benavent, on han pogut conèixer, un poc més si cap, la complicació de l'estudi d'aquesta especialitat. A més, el passat 28 de març tingué lloc el ja consolidat Festival de Percussió d'Ontinyent, i que en la seua quarta edició ha comptat amb la participació de Percussió Ensemble del Conservatori Superior de Música de València. Tot un luxe per a un Festival que any darrere any augmenta la seua exigència i qualitat, tot gràcies a l'organització i treball que, en aquest cas, han brindat als seus alumnes els professors Pep Soler i Sonia Antón.

XXV Trobada d'Escoles en Valencià de la Vall d'Albaida

Enguany s'ha celebrat a Ontinyent la Trobada d'Escoles en Valencià de la Vall d'Albaida, que commemorava el seu 25 aniversari. El Conservatori Professional de Música d'Ontinyent ha participat de forma molt activa. En primer lloc, els alumnes de Cor d'EE dirigits pel seu professor Luis Pedrón i acompanyats a la Bateria per Pablo Lluch i al Piano per Víctor Gil, interpretaren la cançó oficial, composta per Saül Gómez, a la presentació de la Trobada que tingué lloc el passat 2 de març al Teatre Echegaray i a l'escenari principal de la mateixa el 31 de març. I en segon lloc es va realitzar un taller

anomenat "Música en Valencià", que ofería una activitat lúdica principalment dirigida als més menuts, a base de jocs musicals, fitxes d'instruments per a pintar i conèixer-los millor, instruments per a tocar, etc... amb la participació d'algunes alumnes de conjunt de piano GP, la seua professora Rosa Campos i els membres de l'equip directiu. En definitiva una ocasió per donar a conèixer la música i una mostra més del compromís que el CPMO té amb la nostra llengua, defenent el seu ús i la seua correcta utilització.

El Tribunal Suprem declara nuls els títols de Grau dels conservatoris superiors de música

El Tribunal Suprem ha dictat una sentència en resposta a la demanda presentada per la Universitat de Granada impugnant el Reial decret 1614/2009, d'ordenació dels ensenyaments artístics superiors. La sentència estima parcialment la impugnació i declara nuls els articles 7.1, 8, 11, 12 i la Disposi-

ció Addicional Setena del Reial decret. Açò podria significar l'exclusió de les ensenyances artístiques superiors de l'Espai Europeu de l'Educació Superior i un incompliment de l'Acord de Bolonya. La mesura afecta als estudis superiors de música, de dansa, d'art dramàtic, de restauració i conservació, i d'arts plàstiques i disseny. Les crítiques a aquesta resolució no s'han fet esperar. Des de diferents àmbits s'estan impulsant iniciatives perquè es reconeguen els ensenyaments artístics.

Neo-clasicismo o ¿nuevos clasicismos!

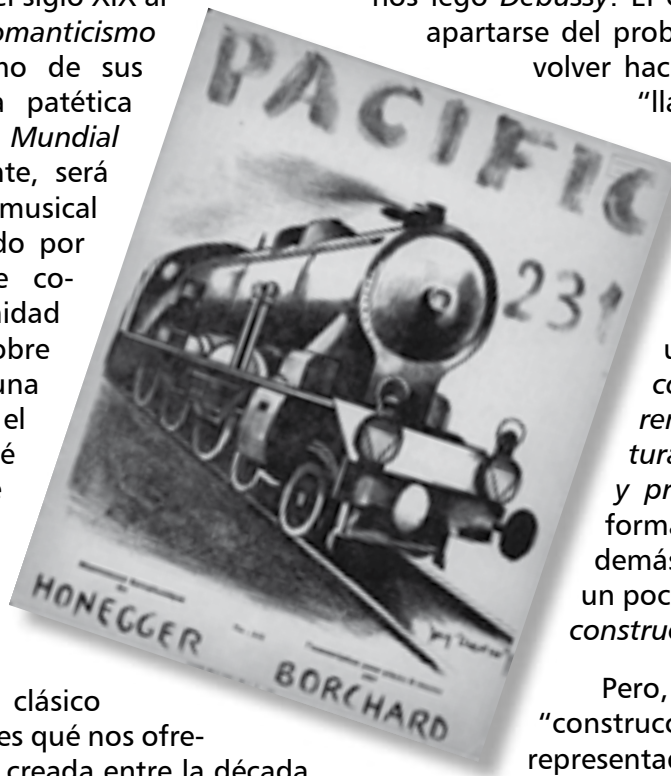
Demasiados acontecimientos históricos, artísticos y culturales coinciden con el tránsito del siglo XIX al XX: desde un *romanticismo* llevado hasta el extremo de sus posibilidades hasta una patética y devastadora *Guerra Mundial* (1914-1918). Precisamente, será el final del romanticismo musical y el traumatismo causado por esta tremenda barbarie cometida contra la humanidad los dos grandes ejes sobre los que se va a edificar una nueva corriente musical: el *neo-clasicismo*. ¿En qué se basará? ¿Tratará de renovar el mundo clásico al que ya estábamos acostumbrados? ¿Qué tipo de música "sería" se creará? ¿Con qué miradas se verá el arte clásico greco-latino? Veamos pues qué nos ofrece esta particular música creada entre la década de los veinte y los treinta.

Lo primero que habría que decir es que esta tendencia musical es, ante todo, *anti-romántica* por excelencia y lo primero que va a hacer el autor es rechazar la emoción. No hay que olvidar que la desilusión causada por la Primera Guerra Mundial va a impulsar a los artistas a evitar la exploración interna y la revelación de sus sentimientos, siendo la introversión, la *objetividad* (independientemente de la persona que crea la obra), una de sus principales características naturales. Más tarde veremos la importancia otorgada al *movimiento físico* (careciendo de espiritualidad romántica) y todo aquello que es *urbano* (la música halla su fuente de creación en la propia ciudad). También se evitará esa

escritura excesivamente "cromática" heredada de *Wagner* y ese peculiar "color" impresionista que nos legó *Debussy*. El compositor lo que hace es apartarse del problema de la *expresión* para volver hacia la *disciplina* a modo de "llamada al orden" apostando por la creación de obras con *melodías sencillas, nítidas y diatónicas* (con simplificación del ritmo y el empleo de timbres puros) sustentadas por una *armonía diáfana* y un *contrapunto lineal y transparente* que obedecen a *estructuras cortas, de gran equilibrio y proporción*. La organización formal presidirá pues todos los demás elementos, como ocurre un poco con la *pintura cubista* y el *constructivismo*, por ejemplo.

Pero, como ya dijimos, la "construcción del presente" viene representada por la intención de neutralizar las consecuencias de la guerra.

Por ello, surge la voluntad de vivir, por un lado, a *nivel físico* (cobrando cada vez más interés la resistencia, el culto al cuerpo y la tenacidad física encarnadas en el *ballet*, arte que glorifica al atleta de precisión. Por eso no es de extrañar que obras como *Skating Rink* y *Rugby* de *Honegger* rindan homenaje al mundo del deporte) y, por otro lado, a *nivel mental* (gracias al ingenio de autores como *Satie* que emplean en sus obras la jovialidad, el humor, la ironía y hasta la sátira mediante el uso de temas prosaicos, armonías disonantes y efectos cacofónicos). Esta manera de expresar la disconformidad para con el presente que les tocó vivir también estará influenciada por la *vida urbana*.

Por eso, todo parece girar en torno a la ciudad y a su actividad, destacando el exacerbado maquinismo (Pacific 231 de Honnegger, Rascacielos de Carpenter y Pas d'acier de Mossolov o la propia música *futurista*) al que su sociedad empieza a habituarse de forma estrepitosa y dinámica. Este presente también nos brinda la oportunidad de escuchar muchas obras de *jazz*, lo que suscitó cada vez más la atención de los autores "serios" y su influencia (ritmos sincopados, polirritmias, sonoridades brillantes y escuetas, supremacía de la familia de viento) quedará patente en la création du monde o en las Saudades do Brasil de Milhaud y en obras como el Ragtime para once instrumentos de Stravinsky. Incluso se revalorizará lo propio a otras culturas (su *primitivismo*, sus ritmos obstinados, sus repeticiones y las canciones y las danzas de otros países) de la mano de autores como Bartók, Ravel, Prokofiev o Dallapiccola.

Pero además, esta construcción musical del presente se hace también desde una perspectiva de añoranza del *pasado* a través del refugio en otras artes como la *literatura*, con personajes propios de la *Comedia del Arte* (Arlequin, Polichinela) o sus tramas basadas en la antigüedad (L'Oedipe de Gide, L'Antigone de Anouilh), y en la *pintura*, con la mirada puesta en las vestimentas, los objetos o los mitos propios del período clásico griego (las mujeres con peplo, las ánforas, las flautas de Pan o el *Minotauro* de Picasso). A todo esto se le suma la *fusión de artes* (literatura, pintura, ballet y música) con autores como Stravinsky con Oedipus Rex (sobre texto de Cocteau y Sófocles(!)). Pero no olvidemos que

pese a tomar como punto de partida los rasgos estilísticos propios del pasado (Pulcinella de Stravinsky basada en temas de Pergolesi), con procedimientos compositivos clásicos (la escritura contrapuntística libre de Hindemith) o el uso de patrones relacionados con formas tradicionales (sonata/suite de danzas), las realizaciones siguen siendo originales. De ello nos dejaron Stravinsky (octeto para viento escrito en forma de "sonata"), Prokofiev

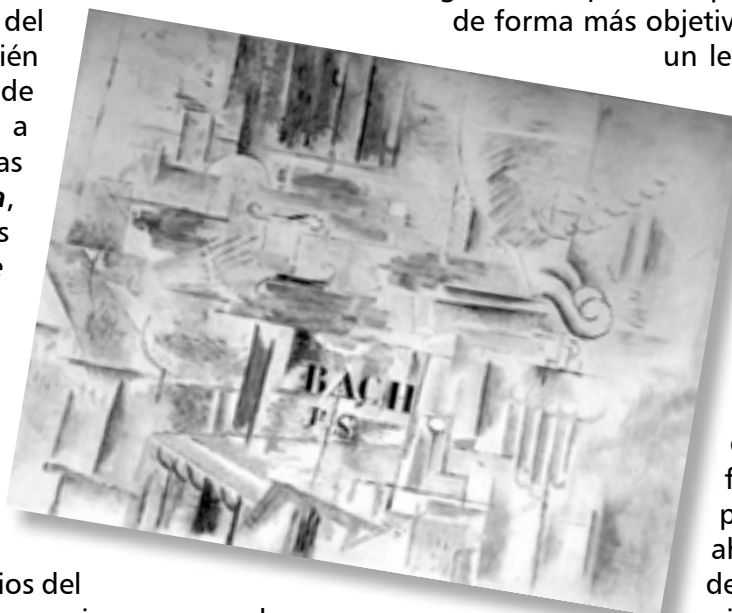
(sinfonía clásica basada en Haydn), Shostakovich (la séptima sinfonía) o Ravel (le tombeau de Couperin con ritmo y estructura propios del pasado y lenguaje personal de su autor) buena cuenta de ello.

Así pues, el *neo-clasicismo* supone una ruptura con la era *romántica* y un anclaje con el *presente*, una "nueva era" en la que el autor se desvincula por completo de su objeto artístico que pasa ahora a considerarse como un organismo independiente con vida propia con elementos *recogidos* del pasado que serán *reorganizados* de forma más objetiva y más "formal" y con un lenguaje más personal si

cabe. Hasta aquí todo va bien pero, ¿de cuántos *neo-clasicismos* podemos estar hablando? ¿De tantos como autores puedas nombrar? No olvidemos que el siglo XX avanzó rápido y las formas de crear cada vez se fueron volviendo más personales y diferentes, ahí radica su fuerza y su desigualdad y por tanto, mi tributo a lo original y diferente. Y si ahora que

estamos en el siglo XXI con todo ya inventado, ¿creéis que queda algo por crear?

Oscar Esplá Gutiérrez
Profesor de fundamentos de composición

L'estudi de l'Acústica musical com a base i fonament de la comprensió del nostre sistema tonal i els sistemes d'afinació

En esta col·laboració per a la revista del nostre Conservatori, la meua intenció és compartir algunes reflexions, idees, opinions, sobre la importància del tema tractat i donar a conèixer, de manera generalitzada, les satisfaccions que a qualsevol músic li poden aportar els coneixements dels fonaments científics-matemàtics dels diferents sistemes tonals.

Al llarg de la història de l'evolució de l'art musical, els teòrics de la música han anat investigant, descobrint i desenvolupant les bases dels diferents sistemes de selecció de sons per a la construcció de les escales i games musicals, des de les escales bi, tri, tetra, penta, hexa, i heptatòniques, fins les cromàtiques, les temperades, les de "tons sencers", el fenomen físic-harmònic, els acords i l'harmonia, etc.

Pitàgores, Aristógenes, Ptolomeo, Boecio, Casiodoro, Ramos de Pareja, Zarlino, i molts més, empraren el seu temps, entre moltes altres coses, en l'estudi de la construcció i origen de les games musicals: pentatònica, dels tetracords grecs, les seues escales; dels diferents modes musicals, de les escales gregorianes; la escala de quintes i la escala d'harmònics; escales temperades i altres, etc. Els seus descobriments i observacions del sò, de les fraccions, del comportament dels cossos sonors, del moviment vibratori, de la sèrie harmònica, ens permeten relacionar i comprendre què és allò de que "la música es un art i una ciència". Que té la música d'art, d'artesanía i de ciència.

Este treball es centrarà en l'últim aspecte, deixant els altres dos, no menys interessants, per a una altra ocasió.

Per a què estudiar l'acústica musical?

L'estudi i comprensió de l'acústica musical ens fa entendre aspectes de la música com a art: els diferents grups de sons als que anomenem acords, porten, per la seua constitució (la seua estructura), i pel context on sonen, diferents graus de tensió; cosa que també passa amb les relacions intervàliques que s'estableixen entre els sons melòdics. Algú ha dit en algun moment que

la música és "un joc de tensions"; estes tensions (tonals) relatives interactuen amb les rítmiques, (harmonies i contrapunts, cadències, melodies, ritme harmònic i melòdic, etc.), formant la gran estructura a la que li diguem obra musical, encara que hi ha altres elements que contribueixen a la totalitat expressiva: el timbre, la expressió, el tempo, etc... Tot açò mitjançant la intervenció de l'artista: el compositor i l'interpret. Ells fan de la matèria prima que es el sistema tonal (entenent-se per tal qualsevol dels nombrosos sistemes emprats en totes les diferents cultures), combinat amb el ritme, l'obra d'art.

L'acústica musical ens donarà, a més a més, la resposta a qüestions que tenen a veure en la composició (estudis d'harmonia, on tantes vegades ens preguntem pel perquè de les regles d'escriptura, moltes d'elles estan orientades per l'acústica musical); ací van uns exemples: perquè en qualsevol acord real es pot prescindir de la quinta (i sols de la quinta) per a que continue tenint la personalitat i la funció que tenia amb ella; el perquè de la forta tendència dels acords majors a resoldre's en acords que tenen per fonamental una quinta descendent; el perquè la menys duplicable en un acord tríada (i en altres quatríades i quintíades), en general, es la tercera, especialment si es major; també ens descobrirà el parentesc tonal de les quintes i de les terceres majors i menors, i el perquè de les modulacions més freqüents a estes distàncies; perquè, quan fem sonar un acord procurem que els sons més greus estiguen relativament més separats entre ells que els aguts..., estes i moltes coses més que diuen els llibres d'harmonia i que nosaltres apliquem, de vegades sense tindre-ho molt clar, si s'interessem per l'acústica musical comprendrem el perquè.

També ens explicarà la construcció dels diferents instruments musicals: en un tub ens assenyalarà la seua grandària i on hem de fer els forats per a que, al bufar, sonen les notes adequades (afinades). També ens explicarà el seu timbre, segons quin tipus d'embocadura li apliquem, i altres detalls.

Altres instruments disposaran de tres o quatre tubs que s'interconnecten a voluntat per mitjà de vàlvules o cilindres: en este cas el coneixement de l'acústica musical ens assenyala la grandària d'eixos tubs, per a que, sols o en combinació amb els demás produeixen les notes que convenen. A més a més sabrem perquè, variant la pressió labial i de l'aire, s'obtenen altres notes: curiosa i justetament les que corresponen a la escala dels harmònics.

En els instruments de corda ens diu en quin punt de la corda hem de recolzar el dit per a fer sonar aquella fracció de corda que ens done la nota que volem; també ens diu la longitud, el grossor i la densitat de la corda segons el so que vulguem que emeta i altres qüestions de menor importància.

Després d'un estudi profitós dels diferents elements d'acústica musical estarem en condicions de donar una resposta raonada, entre altres, a qüestions tan debatudes, dubtoses i interessants al món de la música com:

- Diferenciació entre la escala de quintes i el cercle de quintes.
- Per quina raó en uns cassos hi ha un to i en altres mig entre els diferents graus o graons de la escala diatònica.
- Origen i evolució de les escales pentatòniques a diatòniques.
- És igual, més greu o més agut un sol sostingut que un la bemoll? Perquè.
- Quins sistemes d'afinació utilitzen els diferents instruments musicals?
- Que significa que els sons estiguen "emparentats"?
- És la sèrie harmònica un acord perfecte major o es de dominant?
- Que son les divisions aritmètica, geomètrica i harmònica dels intervals?
- Quines condicions (acústiques) s'han de donar per a que un acord siga "perfecte"?
- Com manipulava Pitàgoras el monocordi i a quines conclusions va arribar? I Ramos de Pareja?
- Quina és la raó o motiu d'emprar l'anomenada "tercera picarda o de picardia"?
- Perquè evitem en les composicions i harmonitzacions que les veus greus s'aproximen massa, cosa que no passa en les veus agudes?
- Perquè necessitem els instruments transpositors?
- Perquè alguns instruments poden emetre

tots els harmònics i altres sols els impars.

- Les escales cromàtiques son tonals, tenen tonalitat? Perquè, en general son millors, més expressives aquelles que puguen en cromatismes positius i baixen en cromatismes negatius? Perquè la millor de totes (melòdicament) és aquella que empra al pujar 4 cromatismes positius i un negatiu, i al baixar al contrari, 4 negatius i un positiu? Quin sistema d'afinació és l'ideal per a cantar o tocar escales cromàtiques?
- Relacions entre la música i les matemàtiques.
- Perquè de la importància del sistema temperat. Els seus avantatges i inconvenients.
- Raó de les dissonàncies i les consonàncies.
- Què és la "quinta del llop"?
- Què s'entén per "un so pur" o sinusoïdal?
- Què són els "sons diferencials"?

Matemàtiques i música.

El llenguatge de les matemàtiques es un instrument imprescindible en l'estudi de l'acústica musical, donat que els sistemes tonals i d'afinació estan estructurats matemàticament. Les relacions dels diferents sons que emprem en les nostres músiques, guarden entre sí unes proporcions matemàtiques molt ben definides, les quals ens indiquen quins sons hem d'emprar i quins no (el nombre de sons al nostre abast es molt gran, teòricament infinit; nosaltres tan sols emprem una minoria). Estes relacions entre els sons, que en el llenguatge de la música anomenem intervàlicament (5ª justa, 3ª major, etc.), en acústica estan representades per el número de les vibracions dels sons. És a dir que, per exemple, l'interval de 5ª justa en acústica l'anomenem com la relació proporcional de les vibracions de cadascun dels sons a relacionar. En acústica la quinta justa s'assenyala com 3/2, l'octava justa 2/1, la tercera major 5/4, etc...

Alguns dels elements que hi ha que conèixer i utilitzar per a iniciar-se en l'estudi i comprensió de les relacions entre les matemàtiques i la música:

De teoria de la música: intervals, suma, resta, ampliació i reducció, inversió; sistema tonal: escala de quintes, escales modals-diatòniques, escales cromàtiques; coneixement de la sèrie harmònica, coneixement d'acords

De matemàtiques: suma, resta, multiplicació, i divisió; potències, arrels, (logaritmes); progressions

aritmètiques, progressions geomètriques i progressions harmòniques; fraccions i raons d'estes; proporcions i regla de tres. No son matemàtiques elementals, però tampoc superiors, amb un poc d'esforç i interès (i calculadora), no deuen haver majors dificultats.

ALGUNES QUESTIONS D'INTERÈS

Quan ens referim a les escales que originen els diferents sistemes d'afinació, deguem de diferenciar-les de les "escales d'ús", (les habituals escales disposades per graus).

* L'escala d'harmònics és una progressió aritmètica, la resta (Pitàgoras, Holder i Temperada) son progressions geomètriques; tan sols l'acord perfecte major i algunes divisions de la octava i de la quinta (en el sistema Aristògenes-Zarlino) tenen la divisió o proporció harmònica.

* Un fa sostingut és igual (enharmònic) a un sol bemoll tan sols en el sistema temperat; en el pitagòric i el de Holder és més agut i en el d'Aristògenes-Zarlino, més greu.

* Els instruments musicals que tenen la possibilitat de modificar l'afinació dels seus sons quan estan tocant, variant la pressió o per qualsevol altre mitjà (tots menys el piano, l'arpa, l'acordió, l'orgue, la guitarra, l'harmònica, és a dir tots els temperats) poden utilitzar qualsevol sistema d'afinació, inclòs el temperat. Depèn de l'experiència, la sensibilitat i l'oït de l'executant, el qual, en els intervals de caràcter melòdic (melodia) utilitzarà el sistema pitagòric per ser més expressiu melòdicament ja que els seus semitons diatònics, per ser més xicotets que els cromàtics, faciliten el impuls horitzontal de la melodia; quant la seua intervenció en el conjunt siga d'acompanyament harmònic, utilitzarà el sistema d'afinació d'Aristògenes-Zarlino, en el que algunes de les seues notes deuran de ser un poc més greus (terceres i sextes majors), i altres deuran afinar-se un poc més agudes (terceres i sextes menors). I si este mateix instrumentista toca acompanyat per un instrument d'afinació temperada "podrà" adaptar-se a esta variant la pressió en l'embocadura o desplaçant lleugerament el dit sobre la corda, encara que esta "adaptació" al sistema temperat no li serà tan còmoda com les altres, per ser este un sistema menys natural i expressiu. Els instrumentistes experimentats i sensibles, els bons músics, de manera conscient o inconscient (majoria de cassos), toquen de la manera que ací he comentat, o siga, afinant les notes melòdiques

pitagòricament i les harmòniques Aristogènica-Zarlilianament, sense descartar com ja he dit, la possibilitat "d'adaptació" al sistema temperat.

Dit açò convé tindre en compte que en una orquestra on hi ha instruments de teclat, piano, arpa, i altres com vent-fusta, vent-metall i cordes es impossible aplegar a la afinació ideal, ja que en tot moment s'estan emprant els diferents sistemes. El grau d'afinació d'aquesta orquestra dependrà de l'habilitat dels seus intèrprets per a minorar les pulsacions (xicotetes desafinacions) que es puguen produir (els músics que toquen instruments temperats no poden fer res a este respecte, millor dit, l'únic que poden fer i que de vegades convé, és eliminar en els acords finals de les cadències, o en acords llargs, les terceres donat que son les més "descarades"). Així i tot, com els oïts estan acostumats a estes imperfeccions no ho noten o ho noten poc.

* Si fora fàcil poder comparar diferents interpretacions d'acords, escales, composicions, toques per un piano, un orgue (o una orquestra), amb un quartet de corda, seria molt evident la major expressivitat d'este conjunt, degut a que utilitzen, per als sons de caràcter harmònic el sistema d'afinació més perfecte, el que ens dona la natura, es a dir el de la escala d'harmònics (el mateix passa en la interpretació a capella d'un quartet de veus); a més a més, en les seqüències melòdiques, amb la finalitat d'augmentar la direccionalitat horitzontal dels sons, utilitzaran el sistema pitagòric; este model d'utilització simultània dels dos sistemes d'afinació al.ludits ajusta a cadascun dels sons la seua afinació més convenient en cada moment, potenciant la expressivitat del conjunt. En la utilització d'un o altre sistema, el pitagòric representa allò dinàmic, (melodia), de forta direcció horitzontal-linial, i el sistema harmònic és molt més "estàtic" (harmonia), d'orientació a la verticalitat.

* En Do major, un Mi deura ser afinat un poc més alt quant forme part de la melodia, que quant estiga sonant com acompanyament harmònic (per exemple, quan sone com a tercera de l'acord Do-Mi-Sol); i el mateix passa amb altres notes, especialment les alterades; un Sol sostingut deura afinar-se un poc més agut que un La bemoll si tenen una funció melòdica, i al revés si esta funció es harmònica.

El sistema temperat no pot diferenciar estos aspectes de l'afinació, resultant esta menys natu-

ral i tal vegada com a conseqüència d'açò menys expressiva, encara que, a canvi d'esta xicoteta (o gran, cadascú que opine) anomalia té alguns avantatges que el fan molt apreciat; una d'elles és que facilita molt l'execució amb els instruments de tecla, reduint la quantitat de tecles que es necessiten en cada octava; amb el sistema pitagòric necessitaríem teclats de 31 tecles per octava (i encara no en tindríem prou); en el sistema temperat, amb dotze tecles per octava toquem en totes les tonalitats; en el sistema dels harmònics (Aristògenes-Zarlino), per cada modulació a una quinta superior o inferior necessitem noves tecles, més quant més llunyana es la modulació: si, en este sistema, partint de set tecles per octava, perfectament afinades per a Do major, modulem a Sol major, necessitarem dos noves tecles per a que sone igual d'afinat: una tecla per a un nou La, un poc més alt que el anterior (el de Do major), i una altra per al nou sò que s'ha incorporat a la nova tonalitat, el fa sostingut. Si realitzem una nova modulació a Re major necessitarem un Mi un poc més alt que els dos anteriors i una tecla més per al nou so incorporat a Re major, el Do sostingut. I així, successivament. El mateix passa respecte a una modulació a La major, etc., es a dir que, per cada modulació a una quinta positiva o negativa es necessiten dos noves notes, per tant dos noves tecles. Si modulem de Do major a Mi major van a fer-nos falta huit sons nous (per tant huit noves tecles a afegir al teclat que, per a tocar en Do major necessitava set tecles per octava. El mateix passa amb les modulacions a quintes negatives: si modulem a Fa major anem a necessitar un Re un poc més greu i un Si bemoll; si anem a Si bemoll major necessitarem un Sol un poc més greu i un Mi bemoll.

El principal motiu de la utilització del sistema d'afinació temperat és facilitar la modulació entre totes les tonalitats ja que permet la veritable "enharmonia"; en este sistema tots els tons i els semitons tenen la mateixa grandària, eliminant els inconvenients dels sistemes pitagòric i harmònic, el quals són més expressius i ajustats a les tensions dels sons, gràcies a tindre tons i semitons de diferent grandària; esta circumstància és precisament la que fa més difícil la modulació i l'execució als teclats. S'imagina algun pianista tocant un teclat de trenta-una notes per octava? ai, auxili!!! el que es molt pitjor: s'imagina tocant diferents notes de igual nom segons estiga tocant en Do,

Sol o Re, etc.? Un poc complicat, veritat?

El sistema temperat, a canvi de les seues coses bones, sacrifica la puresa de l'afinació; els sons enharmònics permeten considerar a una mateixa nota (una mateixa tecla) amb funcions tonals diferents: Sol sostingut = La bemoll, cosa que elimina els problemes (relatiu, cadascú que opine) que ofereixen els altres dos sistemes. El preu d'açò es que no es poden esperar sons purs, afinació pura, precisament per no disposar de tons i semitons de diferent grandària; és menys "flexible" que els altres, hi ha menys sons per a fer la música.

* Dels tres sistemes principals d'afinació, el pitagòric és el més antic: per a una música monòdica i sense modulacions era el més adequat. Quant la música va evolucionar a la polifonia (S. XII, XIII, XIV), la major consideració va ser per als sistema Aristògenes-Zarlino. Quant la modulació a altres tons es va convertir en un element de la màxima eficiència artística, estos dos sistemes van mostrar els seus problemes, així que es va començar a emprar el sistema temperat, el qual, tot siga dit, ja se li va ocòrrer a Aristògenes, no era un descobriment nou.

Per a finalitzar

Estic convençut de que el millor coneixement per part dels músics de tots estos aspectes i qüestions que afecten al cor i l'ànima de l'art que practiquem, redoblarà la seua estima i afició per la Música, això espere.

Vull comunicar que tot allò que he escrit, tot, està en els llibres. No hi ha res de nou i per tant no ha sigut en cap moment la meua intenció ensenyar-li res a ningú. Em done per satisfet si s'ha llegit amb certa satisfacció i si ens ha despertat d'alguna manera la curiositat i l'interès.

No és sorprenent que quant dividim una corda aritmèticament els sons que produeixen les seues fraccions tenen les respectives vibracions en una proporció harmònica? I al revés, quant la corda la dividim amb una proporció harmònica, el nombre de vibracions que produeixen les fraccions està en proporció aritmètica? I els sons que emprem son uns i altres: els que ens ofereixen estes dos series numèriques. A mi em sembla quasi màgic.

Juan José Silvestre Soler
professor de Llenguatge Musical

Homenatge als músics il·lustres d'Ontinyent

*D'esquerra a dreta Melchor Gomis, J. Bautista Vert, Martínez Valls, Quintin Matas i Jose Mª Úbeda.
No disposem d'imatges dels músics Onofre Penalba i Vicente Rodríguez.*

De segur que si visitem la ciutat d'Ontinyent i preguntem pel carrer Martínez Valls o la plaça del músic Vicente Rodríguez, per exemple, sense cap problema ens indicaran el lloc on estan. Però si preguntem per qui són aquests personatges potser ens trobem amb molts més dubtes.

Picat i Lligat va crear aquesta secció amb la intenció de conèixer a aquells músics o compositors desconeguts que han tingut una rellevància al món de la música, i no se'ls ha reconegut com deuria. I amb aquesta pretensió volem donar a conèixer alguns dels músics il·lustres de la ciutat d'Ontinyent, que tots coneguem pels noms de carrers o places, però que realment no sabem de la seua vida o la seua carrera musical. Aquesta tasca no s'haguera pogut portar endavant sense la col·laboració de Manolo Requena Collado, president de *La Nostra Terra*, una associació cultural d'Ontinyent que té com a objectiu defensar el patrimoni històric i ar-

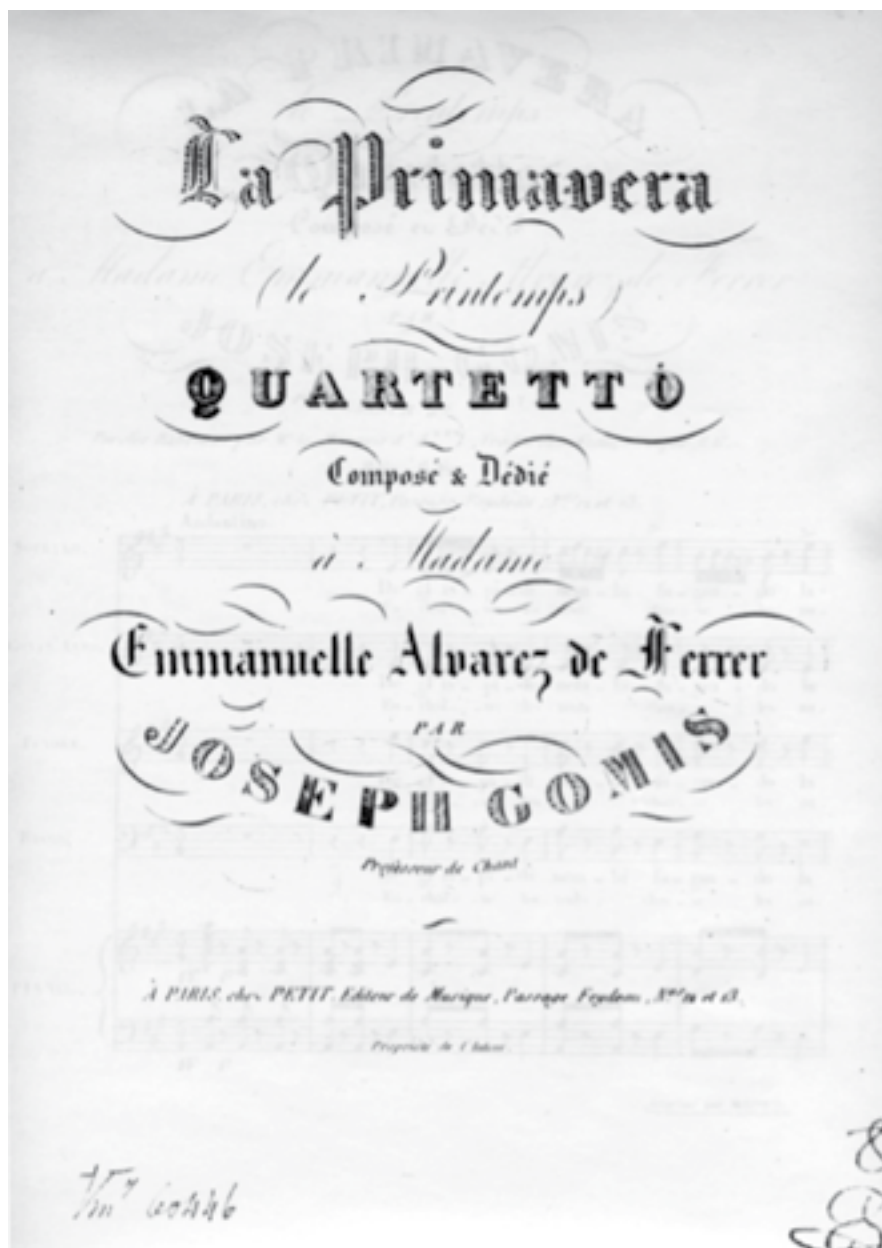
tístic, cooperar de manera activa en la divulgació i el coneixement dels valors culturals, i d'informar i publicar continguts històrics, artístics i culturals d'Ontinyent i de la Vall d'Albaida. Els textos han estat confeccionats pel mateix Manolo a més de Francisco Galiana Gisbert, Vicent Terol i Reig, José Ángel Gironés Muñoz i J. Saúl Gandía Montés.

D'altra banda, els alumnes de grau professional del CPMO rendiran homenatge als compositors d'Ontinyent, el proper 7 de juny al Centre Cultural de Caixa Ontinyent, oferint un concert on s'interpretaran obres del mestre Ferrero, Martínez Valls, el pare Pérez-Jorge, Vicente Rodríguez, Melchor Gomis, etc... Tot açò sota la coordinació de la professora de Música de Cambra, Pilar Ferrero, que aprofitant la commemoració del XXV aniversari de la mort del seu pare, el mestre Ferrero, ha promogut aquesta activitat que de segur farà gaudir a tots els qui vullguen comprovar que Ontinyent és bressol de bons compositors i bona música.

José Melchor Gomis

Ontinyent 1791 - París 1836

Va nèixer el dia de Reis de 1791. És el nostre músic més universalment conegut. En la seua família no hi havia antecedents de vocació musical perquè son pare era emblanquinador de parets, però tal vegada la llavor que deixaren els beneficiats en l'església de Santa Maria va ser la que hi va fer germinar la seua afició per la música. És en l'orgue de Santa Maria on escolta els primers acords musicals. Als nou anys entra com a infantet en la catedral de València, com a deixeble predilecte de José Pons. En l'adolescència, i amb el canvi de la veu, deixa el cor i comença a escriure cançons populars de les quals es considera una de les primeres la *Cançó a uns ulls verds*. Als deneu anys, escriu la primera antífona, *In Caena Domini*. Als vint-i-un, compon la primera marxa militar com a director de la banda d'un regiment d'artilleria de València. Poc després, se'n va a Madrid i compon el primer himne patriòtic, allí és nomenat director de la banda de música de la *Milícia Nacional*. En 1820 compon l'*Himne de Riego* i per motius polítics s'ha d'exiliar a França, on va compondre cançons populars franceses, italianes i angleses i un mètode de solfeig. En 1823, va a Londres des d'on torna a París, on farà amistat amb Berlioz, Rossini, Boldieu, Cherubini, Martínez de la Rosa... Allí compon diverses òperes, entre les quals són les més conegudes *Le Revenant*, *Le Diable à Séville*, *La damné*, *Le porte-faix*, etc. Mor en la capital francesa d'una tisi laríngea per l'estiu de 1836, els seus funerals van ser celebrats en l'església de Notre Dame de Lorette i va ser soterrat en el cementeri de Montmartre dins de la millor tradició romàntica. El Govern francès el va condecorar amb la *Legió d'Honor*. Gomis va llegar tots els seus béns al seu germà Antoni, que vivia a Ontinyent, el qual deixà al seu testament la següent clàusula, que figura ressenyada en l'acord

adoptat per l'Ajuntament en la sessió celebrada el 25 d'abril de 1867: "En atención a la honra que el Ilustre Ayuntamiento de esta villa dispensó a la memoria de mi querido hermano, que falleció en París perpetuando su nombre para estímulo de la juventud estudiosa, acordando se llamara Calle de Gomis en la que nació el referido Melchor, en vez de Casas Noves, para demostrar mi gratitud deyo y lego una sola vez la cantidad de 2.000 reales de vellón para que se invierta en la renovación de la fuente que hay entre las cuatro esquinas de la calle de Mayans, previo permiso y conformidad del M.I. Ayuntamiento, Síndico del mismo, Comisión de Fuentes y mis albaceas testamentarios".

Juan Bautista Vert

Carcaixent 1890 - Madrid 1931

Fill de Juan Bautista Vert i de Milagros Carbonell Esteve, era encara un xiquet quan va ser introduït en la música per son pare. Prompte la família es va traslladar de Carcaixent a Ontinyent, on va començar els seus estudis musicals amb Enrique Casanova, director de la banda local i organista de l'església parroquial. Després, va continuar els de piano, harmonia i composició amb Manuel Ferrando en el *Colegio La Concepción*, on va cursar al mateix temps batxillerat. Als catorze anys, ja dominava el violí i el piano i va ser concertino de la llavors nodrida i notable orquestra local. Malgrat el seu caràcter tímid i retret, era l'atractiu musical dels casinos de la *Sociedad de Festeros* i el *Círculo Industrial*. Després de la mort de Ferrando en 1908, es va matricular en el *Conservatori de València*, on el mestre Emilio Vega, amb el qual amb el temps mantindria una estreta amistat, va encertar a enfocar la inclinació lírica del seu alumne. A partir de 1911, es va traslladar a Madrid i va estudiar en el *Real Conservatori*, on va obtenir el premi d'honor en Harmonia i Composició, encara que no es conserva en la biblioteca del centre cap obra seua. En 1916 va contraure matrimoni en l'església de Sant Andrés amb Maria Dolores Ortega. En 1917 va estrenar la seua primera obra en el *Teatro de la Zarzuela: Las virgenes paganas*. Després va compondre *El versalles madrileño*, amb llibret de García Álvarez i Muñoz Seca, que es va estrenar en el *Teatro Apolo* de Madrid. Entre aquestes dues obres van convèncer el compositor Reveriano Soutullo de treballar amb Vert en favor del gènere líric, i així, ambdós van decidir unir les seues inspiracions. La seua producció comuna va ser nombrosa -31 sarsueles- i constitueix l'última gran associació d'autors de la història del gènere. La parella va oferir el seu primer treball el 17 de maig de 1919 en el *Teatro Apolo*: la sarsuela *El capricho de una reina*, amb lletra d'Antonio Paso y Vidal. El seu primer gran èxit ve de la mà de *La leyenda del Beso* en 1924. El 26 d'octubre es va estrenar en el teatre de *La Latina* de Madrid *La*

del soto del parral, i l'obra va tenir tant d'èxit que el 15 de desembre d'aquell any es representarà també en el *Apolo* durant una llarga temporada. El 9 de març de 1928 aconseguiran un nou èxit amb *El último romantico*. Ontinyent va organitzar diversos homenatges a Juan Vert, entre el quals va ser el més important el que s'hi va realitzar el 3 de juny de 1928. La Companyia Valenciana del *Teatre Ruzafa* va representar *La leyenda del beso* sota la direcció de Ramón Sancho i Vert va accedir a dirigir algunes parts. L'acte va adquirir el caràcter d'esdeveniment regional i segons el mateix compositor: "La prensa de Madrid y Valencia se ha ocupado con mucha extensión del homenaje y mis buenos amigos de aquí participan exaltadamente de mi emoción y agradecimiento" (carta de Vert, 12-V-1928, adreçada a Manuel Mompó, llavors alcalde d'Ontinyent). Madrid li va retre homenatge en 1930 i el dia 16 de febrer de 1931, mentre escrivia *La maja serrana*, va morir sobtadament en el seu pis madrileny del carrer Trafalgar, 17, als quaranta anys. Soutullo, commogut davant l'absència del seu col·laborador, va renunciar a veure acabada la que poguera haver estat la darrera obra d'ambdós.

Rafael Martínez Valls

Ontinyent 1895 - Barcelona 1946

Rafael Martínez Valls va nèixer a Ontinyent el 12 d'octubre de 1895 i fou batejat en l'església de Sant Carles. Va estudiar els cinc primers cursos de Batxillerat al Col·legi de la Concepció on va rebre les lliçons de música, piano i harmonia de D. Manuel Fernando. Es trasllada a València a estudiar medicina on va ser Director de la Banda Artística durant tres anys. El 1915 abandona aquests estudis i es trasllada a Madrid per a seguir la seua vocació musical. Ací va exercir el càrrec de mestre concertador i organista del Teatro Real. El 1917 es trasllada a Barcelona com a director de la Sala Aeolian, on tocava l'orgue i preparava les cèlebres Tardes Musicals. Va exercir durant set anys el càrrec d'organista i mestre de Capella de la parròquia de Sant Josep Oriol. En aquesta època estrenà la seua primera obra teatral, *La Mosquetera*, al Teatre Tívoli, amb èxit sense precedents per a l'època, i en 1923 *Así canta mi amor* i *La Ventera de Ansó*, escrites per a Emili Vendrell. El 16 d'abril

de 1926 estrenà en el Teatre Nou la seua obra més famosa *Cançó d'amor i de guerra* que va tindre tant d'èxit que es va representar, alhora, en quatre teatres de Barcelona i després per tot Catalunya. Es va traduir al castellà, l'italià i l'anglès i es va representar a tot l'estat espanyol i també a Buenos Aires i a París, fins a comptabilitzar més de deu mil representacions. Estrenà també *El perdón del Rey* i moltes altres peces. Va ser col·laborador de la revista *Xirivari* i les seues composicions van ser molt famoses i alguns dels seus quadres van ser escrits per Josep Maria de Sagarra (el més famós va ser *Marxa himne a Barcelona*). Progressivament va estrenar *Entre naranjos*, *La legió d'honor*, *L'àliga roja* (amb Lluís Llimona), *Fray Jerónimo* (amb Marcos Redondo), *La duquesita*, *Soy una mujer fatal*, *Rosaleda*, *La tribu*, *Boris de Eukalia*. Va deixar algunes obres pòstumes considerades com les millors de la seua producció, com *La curandera*, amb lletra de Fernández de Sevilla i *La Soberana* amb

lletra de Vicente Forcada i Carmen Cervera. Així mateix, va conrear el teatre infantil amb *Quimet i Rei de Xauxa*, *La volta al món en patinet*, *La princeseta de les trenes d'or*. Bandes sonores per a pel·lícules *Marijuana*, *La tonta del bote*, *Un marido barato*, a més de diverses obres religioses, totes elles de la seua primera etapa de músic, la major part perdudes a hores d'ara, *Canto a la Virgen de los Desamparados*, *Gozos de San Carlos Borromeo*, *Gozos al Santísimo Cristo de la Agonía*, etc. A Ontinyent també se'l recorda especialment per ser l'autor dels himnes d'Ontinyent, del Crist i de la Puríssima. Va morir a Barcelona el 27 de desembre de 1946.

Onofre Penalba Donat

Ontinyent 1701–176?

Naix el 13 de maig de 1701 i és batejat en l'església de Santa Maria. Als catorze anys, escriu les seues primeres composicions. Als disset anys aconseguix per oposició la plaça de Mestre de Capella de l'església de Santa Maria i compon una *nadala a la Concepció d'Ontinyent*. Autor prolífic, amb un gran nombre d'obres, al voltant d'un centenar, perdudes en l'actualitat la major part d'elles, altres registrades en la *Real Biblioteca del monestir de San Lorenzo de El Escorial*, però oblidades, entre les quals hi ha fins a quaranta: set Misses a cinc, sis i huit veus amb violins, quatre Magníficats a huit veus amb violins, dos Responsoris a quatre veus i acompanyament, tres Miserere a huit veus amb violins i flauta, unes Vespres a huit veus amb violins, tretze Nades a huit veus amb violins i tres Motets a huit veus. Dels tres motets que va compondre, cal destacar el que en 1724 va escriure expressament per als actes de la *Baixada i Pujada de la Puríssima* al seu cambril en les festes patronals pel desembre. El músic i franciscà P. Vicente Pérez va dir: "Sorprén que este prolífic i precoç compositor haja passat ignorat als historiadors d'Ontinyent."

BIBLIOGRAFIA: *Historia de la música en Onteniente.*
P. Vicente Pérez Jorge.

Quintín Mata i Ots

Albaida 1857 - Ontinyent 1883

Naix a Albaida el 31 d'octubre de 1857, de família benestant i de sòlids principis religiosos. Quan tenia tres anys, son pare, metge de pro-fessió, fixa definitivament la residència familiar a Ontinyent, on la presència de l'*Acadèmia Musical* i de dos agrupacions com l'*Orquestra Filharmònica* i la *Banda de l'Il·lustríssim Ajuntament*, proporcionaren a Matas l'aprenentatge de les primeres notes musicals. Tot seguit es traslladà a València on va ser alumne de Salvador Giner, compositor valencià molt vinculat a la *Real Sociedad Económica de Amigos del País de Valencia*, institució que es convertirà en protectora i mecenes del nostre jove músic. Als setze anys, li es concedida una beca per a completar la seua formació artística a Madrid, sota la direcció del mestre Jesús Monasterio, un dels millors violinistes d'Europa del moment. De fet, Matas deixà constància de la seua genialitat en aprovar, en un any, sis cursos de violí. A la capital d'Espanya, va actuar als *Conciertos de Primavera* dirigits per Barbieri, amb un gran èxit de públic, lloat per la crítica i elogiat per la resta de professors de la *Escuela Nacional*. En 1875 se li atorga el Primer Premi de la *Escuela Nacional*, fet que el consagra com un dels gran intèrprets del moment. París, la gran capital artística del segle XIX, serà el lloc adequat per tal de perfeccionar la seua virtuosa tècnica. Com a fet anecdòtic, queden els seus recitals als carrers i cantonades amb la finalitat de recaptar fons per a repartir-los entre els més necessitats. L'any 1879 es crea al *Conservatori de València* i la catedra de violí li es atorgada, motiu pel qual abandona la capital francesa, a més de buscar un clima més benigne per tal d'alleujar les dolències d'una tisi laríngia que minvava de manera ràpida i progressiva la seua salut. En 1882, el seu declivi físic i la pèrdua de la parla provoquen el seu retorn al domicili familiar, situat a la plaça de Baix o plaça nova d'Ontinyent. Conta la tradició oral que Quintín es comunicava amb els familiars que li tenien cura amb temes musicals que variaven segons el que volia expressar o, fins i tot, imitava la seua

propia veu amb el violí per tal d'avisar sa mare. També conta que, en celebrar-se el mercat dels dilluns a la plaça de Baix i Matas sentir-se inspirat, tocava el violí amb tant de virtuosisme que, de sobte, parava tot el renou i l'activitat comercial, es feia un gran silenci i la gent s'amuntegava al voltant del seu balcó per escoltar les belles, dolces i melangioses melodies, transformades en gemecs, i a les quals afloraven l'amargura i la tristesa del violinista, preludi de mort. L'inevitable desenllaç va esdevindre l'1 d'agost de 1883 als vint-i-cinc anys, víctima de la malatia dels romàntics. Cruel final el que li tenia reservat el destí per al més digne successor de Pablo Sarasate, amb qui interpretava les mateixes peces musicals amb el teló abaixat, de manera que el públic apostava tractant d'encertar qui dels dos virtuosos executava l'obra. Amparo Ranch escriu: "La muerte cortó cruel un porvenir que se presentía triunfal, pues todos los indicios hacían pensar que el joven artista hubiera podido llegar a ser, dadas sus cualidades y su constancia, nuestro Sarasate..."

Els veïns d'Ontinyent lamentaren molt la seua mort i acudiren, massivament, al seu soterrar i acompanyaren la comitiva fúnebre fins al Cementeri Vell de la població. L'Ajuntament, en sessió celebrada el mateix dia, acordà pagar una làpida funerària amb l'efígie del malaurat violinista.

Vicente Rodríguez Monllor

Ontinyent 1690 - 1760

Va nèixer el 26 d'agost de 1690 i va ser batejat en l'església de Santa Maria. Els primers estudis musicals els va rebre del seu mestre, Onofre Guinovart, mestre de capella de Santa Maria d'Ontinyent. En 1715 obtingué, per oposició, la plaça d'organista de la Catedral de València com a successor de Cabanilles. Abans d'ordenar-se sacerdot es va casar i d'este matrimoni van nèixer set fills. Rodríguez va ser un innovador de característiques molt personals sense influències de països estrangers. Va introduir en la música espanyola, i possiblement també en l'europea, l'ús freqüent d'encreuaments ràpids de mans, la qual cosa dificultava molt la interpretació de les seues sonates, el que van ha-

ver de vencer Scarlatti i, anys després, Soler. És el primer compositor valencià que escriu sonates. El quadern musical d'estes obres està datat en 1744 i, presumiblement, esta fórmula musical l'emprara anteriorment en forma de sonata monotemàtica bipartida. Va escriure trenta *Sonates* de les quals només es conserven set, publicades per l'Institut de Musicologia Alfons el Magnànim de la Diputació de València. En un manuscrit de *Salmòdies* de diversos autors, apareixen tretze versos per a misses i onze per a l'acabament del Glòria. En l'arxiu de la Catedral de València es conserven obres vocals, dos misses, una a deu veus i una altra a cinc, a més d'un *Laudate Dominum*, a deu veus.

Jose Maria Úbeda Montés

Ontinyent 1839 - 1909

Va viure en una època en què se sentia una necessitat de distanciar-se de la influència italiana. En estes circumstàncies, va aparéixer un moviment cultural, *la Renaixença*, que manifestava un sentiment pels costums i pel folklore valencià i que, en el camp literari, personifiquen sobretot el poeta i escriptor Teodor Llorente i el jutge i poeta Tomás de Villarroja que van escriure en valencià; amb la incorporació de la música, este moviment fa una revaloració d'allò popular.

En este context, el mestre José Mª Úbeda, representa un dels músics que realitzen un dis-

tancament de la influència italiana en la segona meitat del segle XIX i que, en certa manera, "va purificar" la música religiosa. La seua música, en este sentit, la va escriure mentres era mestre de capella en el *Reial Col·legi del Corpus Christi* de València. Va compondre moltes i importants obres d'orgue: *Exercici de mecanisme orgànic*, *Salmòdia orgànica*, *Col·lecció de versos orgànics*, *Interludium*; obres per a veus, orgue i orquestra com el *Miserere*, els *Gojos a la Puríssima* i el magnífic *Canthem germans, cantem*, que sol cantar-se en la Missa del Descobrir i a l'acabament de la processó del dia de la festa de la Puríssima.

Una dècada

Una dècada. Que és una dècada?. Concretament, una dècada són 10 anys; i 10 anys són els que jo he passat al Conservatori Professional de Música d'Ontinyent.

Durant aquest període de temps recorde pràcticament des del primer dia fins a l'últim a dintre d'aquest lloc tan especial, ja que per a mi, el conservatori no és sols un centre de docència musical sinó, que a més, és com una segona casa.

Què inoblidables temps són aquells quant el conservatori donava les seues classes a "la bola" i "al patronato" respectivament; i jo, una xiqueta de 11 anys, acabava les classes de llenguatge musical (al patronato) i tenia que eixir corrent amb l'entrepà en una mà, el clarinet amb l'altra i carregada amb la motxilla fins aplegar a la classe de clarinet (a la bola), corria tant per a no fer tard que de l'entrepà em menjava sols la part que havia aconseguit que no em caiguera pel camí.

Recorde totes aquelles classes a les que he entrat. Les vegades que he tingut que pujar i baixar des del pati fins a l'últim pis (quina infinitat d'escals!!). Recorde a tots aquells companys que he tingut i els bons moments que hem passat. Aquell dia que férem el dinar de fi de curs a la meua caseta amb els meus companys d'instrument i el nostre professor (i com no, lo bona que estava la paella de la ribera alta). Però sobretot, recorde i recordaré als meus professors, aquells que m'han ajudat a aconseguir els meus propòsits, aquells que m'han animat quant més ho necessitava i que a més, m'han donat consells molt bons que s'han quedat molt a dintre meu.

I com no, donar les gràcies a tothom per fer que el meu pas pel conservatori siga més que una experiència inoblidable.

Natalia Botella
Ex alumna de clarinet

Campaña en defensa de la melodía

Los grandes pedagogos del piano han mantenido siempre la tesis de que el estudio del piano es la prolongación del propio cuerpo humano y que a la hora de acercarse a éste, tan importante es aprender a sentarse como buscar la correcta posición de la mano. Pero, si dejamos esta parte de lado, sólo por un momento, nos quedaríamos con la música en estado puro. Y, ¿qué es la música? Es una buena pregunta, ya que nos estamos dedicando a ello todos los días de nuestra vida. Sin duda alguna, es una suma de ingredientes, nos contestaría el alumnado más avisado. La verdad es que la respuesta tiene su miga. Pero, yo iría más lejos y siguiendo con el símil, insistiría: ¿cuál es el ingrediente que no debe faltar en "nuestro plato cotidiano"?

La respuesta debe pareceros de lo más sencilla, por lo menos a mí me lo parece. *El ingrediente más importante de la música es la melodía.* Ésta es la que en definitiva queda grabada en la cabeza cuando escuchamos. Y lo más gracioso de todo es que aunque pasen los días, terminas acordándote de ella al tararearla una y otra vez. Ahora me tendría que poner serio y preguntar *quién canta las melodías de las obras que está interpretando en la asignatura de su instrumento.* Tomároslo como una invitación a uno de los descubrimientos más fructíferos y fecundos que pueden existir en vuestra formación.

Pues bien, como decía, la *melodía*, al acaparar toda nuestra atención auditiva y, como no, la emocional, es la que requiere un cuidado especial por nuestra parte. De hecho, a la hora de escribir el manual de piano complementario creativo nos dimos cuenta que debíamos partir de la línea melódica. Más adelante, a lo largo de los siguientes capítulos, se llegará al concepto y al estudio del acorde como tal. Pero en un principio, lo que hicimos fue empezar con el ingrediente musical por excelencia, tal y como la propia evolución musical hizo. Partiendo de la *monodía* (una única línea melódica) se llega, con el paso del tiempo, al acontecimiento más significativo de la historia de la música occidental que es el nacimiento de la *polifonía* (dos o más líneas melódicas dispuestas simultáneamente). Y poco a poco, a partir del momento en que se empieza a construir una segunda voz a partir de la ya existente, a una distancia inter-

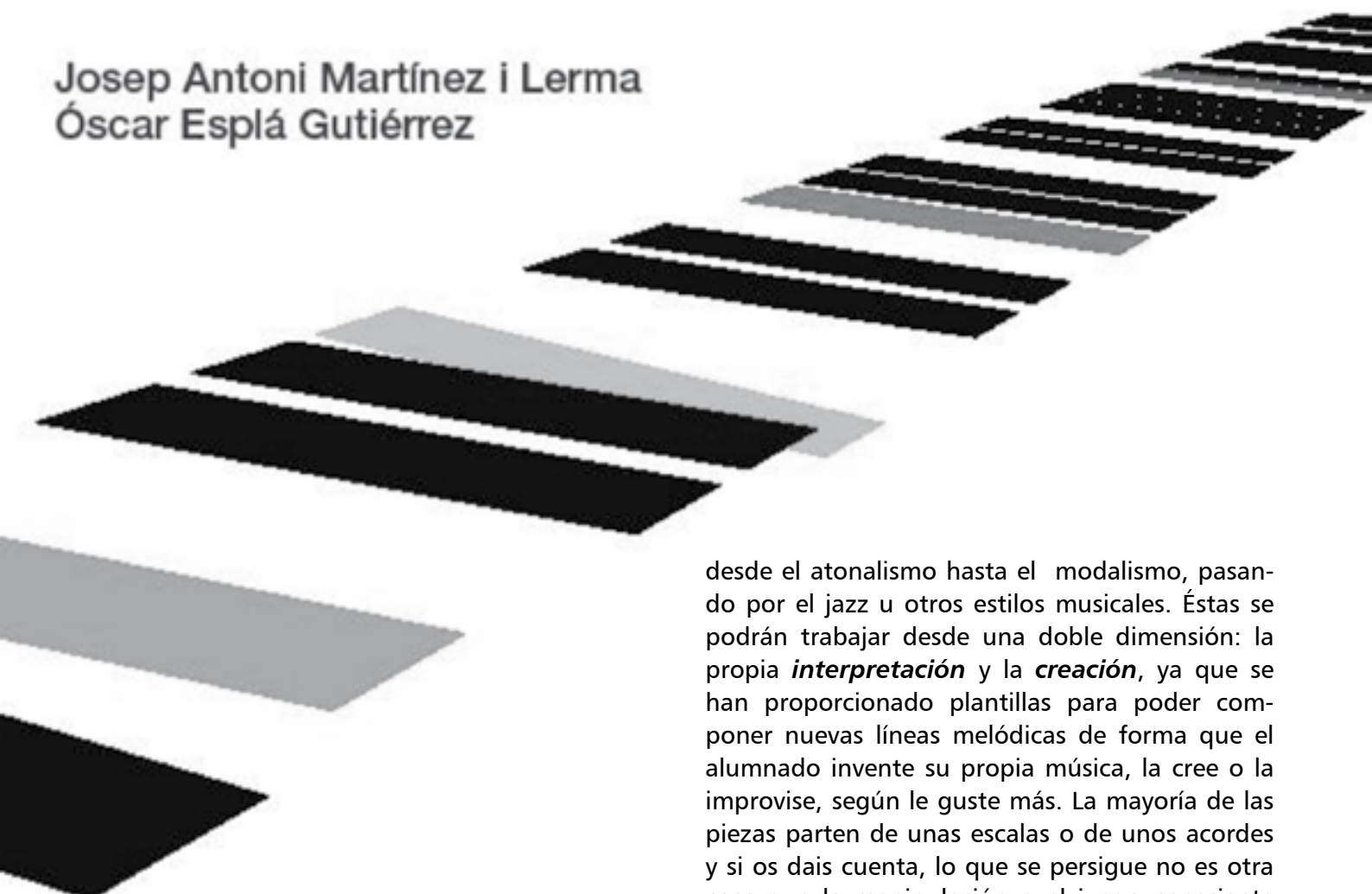
válica concreta, las composiciones van derivando y se van enriqueciendo hasta llegar al producto resultante tonal que conocemos hoy en día. Y si la **tonalidad** representa la jerarquía de los sonidos de una escala, también se puede entender como el triunfo de la **consonancia**. Y en base a estos dos procedimientos históricos (polifonía + tonalidad) es cómo arranca nuestro manual. A partir de aquí, el alumnado irá aprendiendo a construir partiendo de una línea melódica que hemos facilitado (**Canto dado**) en una mano, una nueva línea melódica original en la otra, de forma que ambas puedan convivir. Y ¿en base a qué intervalos armónicos se debe crear la nueva melodía? Es muy sencillo, si miráis la primera sesión del manual veréis que con intervalos de 3ª, 6ª, 5ª y 8ª se puede crear otra línea capaz de conectarse con la ya dada. ¿Por qué estos intervalos? No olvidéis, por un lado, que el alumnado está sensibilizado para con un estilo totalmente tonal y, por otro, que serán éstos los que nos facilitarán la construcción posterior de los acordes. Pero, lo más importante de todo es que éste va a poder ir practicando las **interválicas** propias del sistema tonal mientras se acerca al ins-

trumento, de forma que va a aprender tocando, reflexionando y creando sus propios materiales según sus capacidades. A partir de ahí, irá combinando su habilidad técnica con los conceptos melódico-armónicos estudiados hasta llegar al empleo de la **armonía vertical** (es decir, la tríada) y su **despliegue**. Ahí el profesorado debe vigilar que la técnica pianística se aplique con la mayor corrección, de forma que facilite el aprendizaje paulatino y el gusto por el instrumento en sí. Esta labor se puede realizar también con el estudio

Manual de piano complementario creativo

Volumen 1

Josep Antoni Martínez i Lerma
Óscar Esplá Gutiérrez

de las obras de repertorio pianístico clásico que hemos ido proponiendo para cada una de las sesiones etiquetadas bajo las premisas de **para interpretar** (piezas de piano) y **El Maestro e lo Scolare** (piezas a cuatro manos).

Pero, no contentos con esto, también hemos compuesto bajo el seudónimo de Sis i Set varias piezas de corte contemporáneo en las que el alumnado puede asentar nuevos conocimientos

desde el atonalismo hasta el modalismo, pasando por el jazz u otros estilos musicales. Éstas se podrán trabajar desde una doble dimensión: la propia **interpretación** y la **creación**, ya que se han proporcionado plantillas para poder componer nuevas líneas melódicas de forma que el alumnado invente su propia música, la cree o la improvise, según le guste más. La mayoría de las piezas parten de unas escalas o de unos acordes y si os dais cuenta, lo que se persigue no es otra cosa que la manipulación o el juego consciente en el teclado, del propio canto a la plasmación por escrito de éste, de la pequeña broma a la idea compuesta, pasando por la improvisación o incluso, quien sabe, por el azar. Todo podría trabajarse desde la ágil perspectiva de la creatividad en la que el propio alumnado aprende y crece inventado con unas pautas, las líneas melódicas de su propia imaginación.

Oscar Esplá Gutiérrez
(profesor de fundamentos de composición)

Memòria gràfica

18, 19 i 20-04-11
Aula 210 CPMO
Curs de reparació de Clarinet

26-05-11
Centre Cultural
Caixa Ontinyent
Concert de Piano

2-06-11
Centre Cultural
Caixa Ontinyent
Recital de Cant

10-06-11
Col·legi "La Concepció"
Ontinyent
Concert didàctic Oboè

5-10-11
Saló d'Actes CPMO
Concert d'Obertura
SBLM

28-10-11
Saló d'Actes CPMO
Premis Professionals
de Música'11

15-12-11
Teatre Echegaray
Concert Solidari

25-01-12
Saló d'Actes CPMO
Premis Ciutat d'Ontinyent

26-01-12
Centre Cultural
Caixa Ontinyent
Concert de Violí

2-03-12
Teatre Echegaray
Presentació Trobada
Alumnes de Cor EE

6-03-12
Saló d'Actes CPMO
Intercanvi Vent-Metall
Torrent

31-03-12
Trobada d'Escoles en Valencià
Ontinyent

Anecdotari Musical

Un bany de música

Sense cap dubte, la interpretació més original que s'ha ofert de la Música Aquàtica de Händel va tindre lloc en març de 1975. Aquesta fou executada per un sol violinista, Mark Gottlieb, la qual cosa ja és original, i el lloc elegit fou una piscina del Evergreen State College de Olympia, Washington. Però l'execució va tindre lloc, no a la vorera de la piscina, sinó dins de la mateixa, i per suposat plena d'aigua, amb l'interpret submergit proveït del material necessari per a la immersió i, naturalment, amb el seu violí.

"Novio" a la fuga

En 1877, mentre treballava en la seua quarta simfonia, Txaikovski rep per carta una declaració d'amor d'una tal Antonina Milyukova, a qui no recorda conèixer. A aquesta missiva li segueixen altres en les que aplega a amenaçar amb el suïcidi si el compositor no accedeix a veure-la. Per fi Txaikovski accepta un encontre en el qual li explica que no es pot casar amb ella, però poc després canvia d'opinió i el matrimoni es celebra aquell mateix estiu. Curiosament, al dia següent del casament, el nuvi fuig, literalment de la casa i intenta per tots els mitjans no tornar a veure a la jove. No és fins 1881 que se'ls concedeix un divorci de difícil negociació, perquè ella no l'acceptava i ell temia que per despit divulgara la seua homosexualitat. Malgrat tot, Txaikovski li deixà al seu testament una pensió anual de 12.000 rublos. Tres anys després de la mort del compositor, en 1893, Antonina fou internada a un manicomí de San Petersburg on va passar els últims 20 anys de la seua vida.

Poca muda i molta mudança

La desídia de L.V. Beethoven davant les formes socials ratllava l'excentricitat. La seua peresa per canviar-se de roba "exterior", entrava en oberta contradicció amb la cura que posava en la cuida de la seua higiene personal. En aquest aspecte, era famós entre el veïnat per la seua costum de tirar-se aigua per damunt varies vegades al dia mentre cantava a crit pelat. Les filtracions que causava aquesta afició alçaven la ira dels seus veïns i arrendadors i fou el motiu d'alguna de les més de setanta mudances. Els seus amics contaven que li havien aplegat a substituir la roba que deixava a la cadira mentre dormia, de tal forma que al matí següent es vestia amb la nova sense adonar-se'n del canvi. També diuen els suculents relats dels que el conegueren que un bon dia es va presentar a donar una classe amb bata, sabatilles i gorra de dormir encara posats...

Un remei per a dormir

A l'època de Bach hi havia un comte, Hermann Carl von Keyserlingk, que tenia problemes d'insomni. El seu metge li va aconsellar que abans de dormir escoltara música relaxant, així és que va contractar a Johann Sebastian Bach per a que li composara una obra lo suficientment llarga com per a dormir-lo. Una vegada escrita, el clavecinista de la cort, Johann Gottlieb Goldberg, cada nit la tocava a una habitació contigua al dormitori de l'insomne, aconseguint els efectes desitjats. I aquesta obra s'anomena, en honor al cognom del clavecinista, "Les Variacions Goldberg".

Un compositor amb moltes tecles

El genial compositor, Manuel de Falla, tenia una personalitat un tant especial. Entre les seues múltiples manies es troba una forta aversió a la brutícia, fins el punt de tindre que desinfectar personalment amb alcohol cada una de las tecles del piano en el que tocava quant oferia un concert, pel simple fet de que havia passat per moltes mans. Tenia fòbia als microbis. Inclús va aplegar a desenvolupar una tendinitis de tant de llavar-se les mans.

El fi justifica els medis?

Des de l'adolescència, Robert Schumann va sofrir trastorns mentals que s'anaren complicant en la seu maduresa fins crear un quadre clínic que incloïa trastorns del somni, insensibilitat, rigidesa i sobtats temors. Tota la seua producció fins 1840 fou escrita per a piano, i era tanta la seua obsessió per aconseguir la perfecció dels moviments de la ma durant la interpretació, que solia lligar el seu dit cor a una tableta durant els assajos per a independitzar el dinamisme de la resta dels dits. Aquesta capritxosa tècnica li va provocar una lesió irreversible que acabà amb la seua carrera de pianista. Tractà de suïcidar-se en 1854 i poc després fou ingressat a una clínica per a malalts mentals en Enderich, on moriria dos anys més tard, un 29 de Juliol.

La inspiració felina

Frederic Chopin va compondre la seua peça coneguda com Vals del gat, després d'inspirar-se en les notes que va produir el seu gat al pujar damunt del piano i corretejar durant varis minuts sobre les tecles. Al parèixer, a Chopin li va divertir tant el talent de l'animal, que va voler reproduir aquells sons en dita composició.

El temps passa volant

L'any 1864, el compositor Gioacchino Antonio Rossini celebrava el divuitè aniversari, en una grandiosa festa a la seua casa, al sud-est de París. Aquest any, Rossini ja havia compostat quaranta òperes, entre elles El barbero de Sevilla, La italiana en Argel i Guillermo Tell. Després es va prendre unes vacances operístiques durant les quals va escriure peces breus com el famosíssim Sata-bat Mater... i, sobretot, nombroses receptes de cuina, una de les seues passions, sent la dels canelons la més famosa.

Però, com podia donar-li temps a fer tantes coses en tan poc de temps?

Quant Rossini va celebrar l'apoteòsica festa del seu divuitè aniversari, havia viscut, en realitat, 72 anys. És allò que els passa als qui naixen un 29 de febrer, any bixest. En el seu cas de 1792. Va viure per a complir els 19, però moriria mesos després

Val més el mànec que l'aixada

L'autor de la famosa "Ave Maria", Franz Schubert, va morir com sempre havia viscut, pobre i sense deixar testament. Era tan pobre que composava amb una guitarra per no poder disposar d'un piano....

Vestit de tratge monacal, les seues restes descansen al cementeri Central de Viena des de 1888, al costat d'aquell a qui admirava tota la seua vida:... Ludwig Van Beethoven! L'estàtua que la ciutat de Viena li va dedicar en el seu record, va costar molt més que tot el que havia guanyat ell al llarg de la seua vida.

La Batuteca recomana

Biblioteca

El ruido eterno

Alex Ross

Ed. Seix Barral

Música, sonido y curación

John Beaulieu

Ed. Indigo

El canto de las sirenas: argumentos musicales

Eugenio Trias

Ed. Galaxia Gutenberg

¿Hay música en el hombre?

John Blacking

Ed. Alianza editorial

Un sí menor y un no mayor

George Grosz

Ed. Capitán Swing

Alma Mahler, la novia del viento

Susanne Keegan

Ed. Paidós testimonios

Fonoteca

Lang Lang, piano

Liszt: My piano hero

SONY CLASSICAL SK 89647

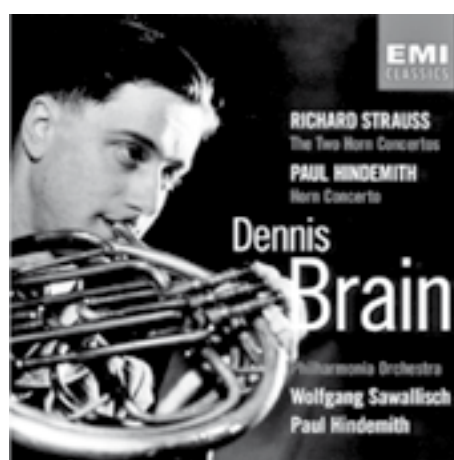
Dennis Brain, trompa

Richard Strauss: 2 concerts per a trompa

Paul Hindemith: concert per a trompa

Philharmonia Orchestra

EMI Classics

Bartosz Sikorski, contrabaix

Marcin Sikorski, piano

C. Franz, M. Ravel, G. Fauré

DUX

Maria Callas

La leyenda

EMI Classics

Douglas Boyd, oboè

Vivaldi

The Chamber Orchestra of Europe

Deutsche Grammophon

Virtuoso Percussion Music

Rainer Kuisma, marimba,

vibràfon i percussió

BIS

Videoteca

Nannerl, la hermana de Mozart

René Féret (2010)

Mozart va tindre una germana major, Maria Anna Walburga Ignatia Mozart, també anomenada Nannerl. Xiqueta prodigi, como ell, fou presentada junt al seu germà Wolfgang Amadeus davant les corts europees. Al final d'una gira familiar que va durar tres anys, va conèixer al fill de Luis XV a Versalles, qui la va animar a escriure la seua pròpia música. Però Nannerl era una dona i les dones no tenien dret a compondre...

El Solista

Joe Wright, 2009

Basada en la novel·la d'Steve López, la pel·lícula conta la història de Nathaniel Ayers, un prodigi de la música que desenvolupa esquizofrènia i va acabar vivint als carrers de Los Angeles tocant el violí i el violoncel, mantenint el seu somni de tocar en el Disney Hall de Los Angeles.

Cuatro minutos

Chris Kraus, 2007

Una anciana pianista, que dóna classes de música a una presó alemanya, descobreix el talent d'una jove i conflictiva pressa, Jenny, de 21 anys, i decideix presentar-la a un certamen musical per a joves intèrprets...

El Concierto

Radu Mihaileanu, 2009

Andrei Filipov treballa com a netejador al Bolshoi, però fa trenta anys era el director d'orquestra del gran teatre rus. La seua negativa a desfer-se dels seus músics jueus el va portar a l'ostracisme durant l'època de Brezhnev i ara viu dels records...

Todas las mañanas del mundo

Alain Corneau, 1991

Conta la vida de dos personatges reals, músics francesos del S. XVII, que encarnen dos formes possibles de transitar l'espínós camí de l'art. Un d'ells és el mestre de viola da gamba Sainte Colombe, un vertader geni del seu instrument i de la composició. L'altre és Marin Marais, un jove de grans condicions per a la música...

Passatemps

SOPA DE LLETRES

Q	H	Y	B	S	T	R	A	U	S	S
A	Ñ	K	E	J	E	H	V	X	S	I
S	G	G	E	W	L	N	B	T	Y	U
D	B	D	T	R	E	F	C	F	H	Y
B	D	B	H	Y	M	W	V	S	R	T
N	S	M	O	Z	A	R	T	E	Q	B
M	W	A	V	I	N	W	L	N	M	J
M	S	D	E	P	N	H	V	H	J	H
K	H	F	N	W	A	G	N	E	R	D
P	U	G	C	M	I	A	G	B	O	W
I	B	J	N	N	A	M	U	H	S	S
Y	E	L	D	G	K	D	H	K	S	X
G	R	O	Y	N	D	D	T	O	I	V
F	T	U	A	K	Q	A	H	L	N	I
S	D	F	H	B	B	N	M	R	I	O

Busca el nom dels següents compositors.

BEETHOVEN
HAYDN
MAHLER
MOZART
ROSSINI
SHUBERT
SHUMANN
STRAUSS
TELEMANN
WAGNER

SIDOKU SIMBÒLIC

Per completar la graella, ompli les caselles buides fins a situar un símbol musical, tenint en compte que no pot haver símbols repetits en cap de les files, columnes i zones (una zona queda delimitada per vores més gruixudes). Només existeix una solució!

CULTURA MUSICAL

Relaciona als compositors amb les seues obres.

1.- Robert Schumann

2.- Franz Liszt

3.- Richard Strauss

4.- Joaquin Rodrigo

5.- Richard Wagner

6.- Ruperto Chapí

7.- Modest Músorgski

8.- Maurice Ravel

9.- Antonio Vivaldi

10.- Joaquin Turina

1.- Quadres d'una exposició

2.- La oración del torero

3.- Bolero

4.- Sonata per a piano en Si m

5.- Les quatre estacions

6.- Lohengrin

7.- Gran Sonata n.1 per a piano en Fa# m

8.- Concierto de Aranjuez

9.- Don Quijote

10.- La Revoltosa

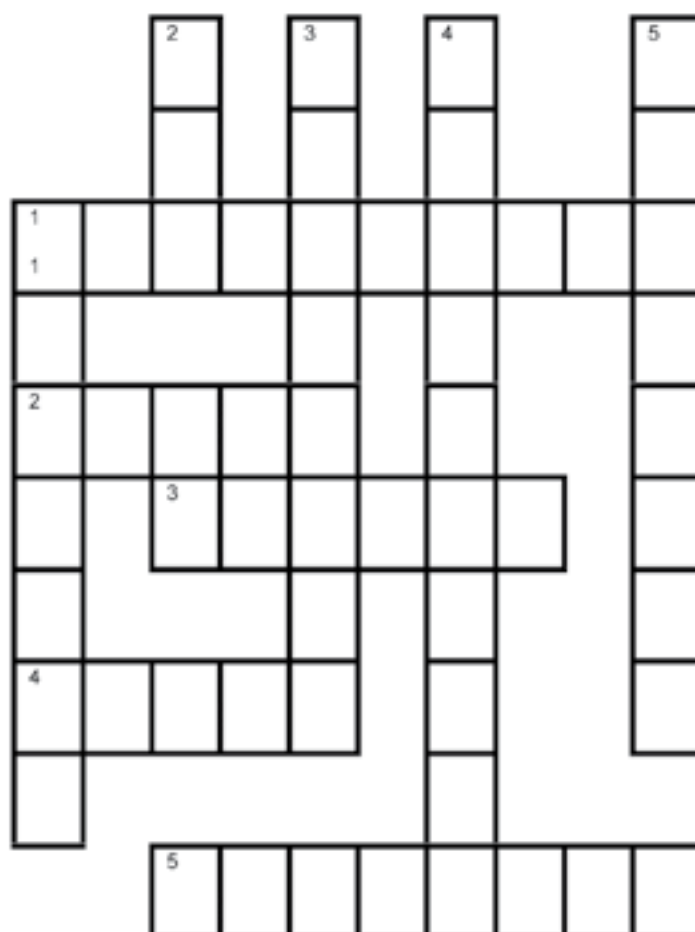
MOTS ENCREUATS

Horizontals:

- 1 Aspecte que tot músic hauria de tindre en compte a l'hora de tocar.
- 2 Part d'un piano o orgue.
- 3 Instrument de percussió.
- 4 Potser fregada, polsada o percutida.
- 5 Part d'un instrument de vent.

Verticals:

- 1 Que pertany o és relatiu al ritme.
- 2 Quant en un concert es torna a interpretar una peça a petició del públic.
- 3 Instrument de corda polsada.
- 4 Antecessor del piano.
- 5 Instrument de vent-metall.

Agenda

Maig

8	Concert de Clarinet <i>Centre Cultural Caixa Ontinyent</i>
17	Concert de Piano <i>Centre Cultural Caixa Ontinyent</i>
23	Recital Fi de Grau Professional
24	"Bastià i Bastiana" al Teatre Echegaray
25	Publicació de vacants E. Professionals
26	"Bastià i Bastiana" a Cocentaina
28 al 31	Inscripció Accés E. Professionals (conv. Juny)
30	Recital Fi de Grau Professional

Juny

1	Concert Antics Alumnes
1	Inscripció Accés E. Professionals
1 al 15	Inscripció Ingrés E. Elementals
2	"Bastià i Bastiana" a Alcoi
7	"Homenatge als Compositors d'Ontinyent" <i>Centre Cultural Caixa Ontinyent</i>
14, 15, 18 i 19	Audicions 3r Trimestre
20, 21 i 22	Proves d'Accés E. Professionals
21	Recital de Cant <i>Centre Cultural Caixa Ontinyent</i>
26	Concert de Cloenda

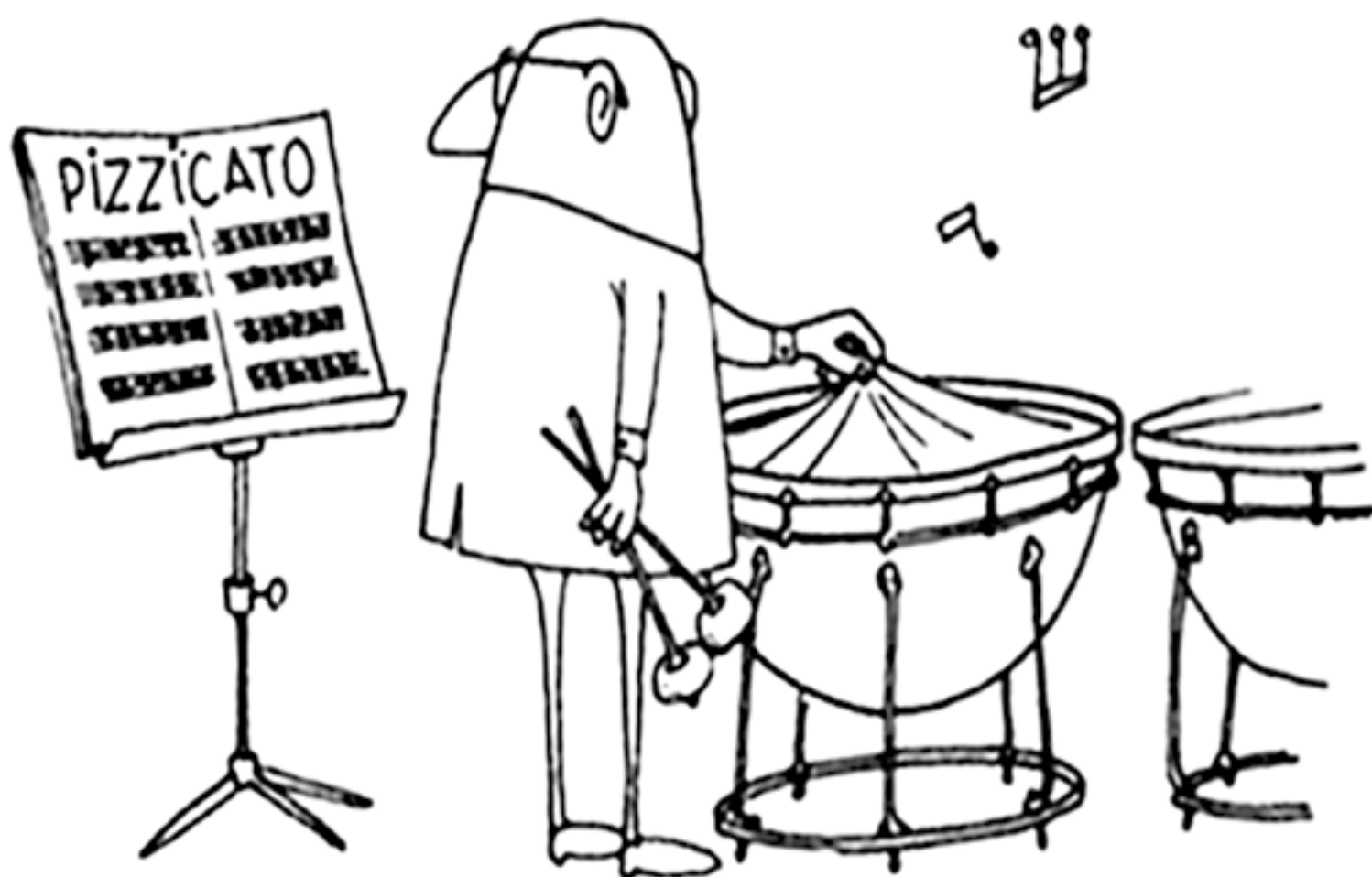
Juliol

2 al 6	Inscripció Accés E. Professionals (conv. Setembre)
9 al 13	Matrícula E. Professionals
16 al 20	Matrícula E. Elementals

Setembre

4 i 5	Exàmens de recuperació
6 i 7	Proves d'Accés E. Professionals
7 i 10	Matrícula E. Professionals setembre
11 i 12	Matrícula alumnes que superen les proves d'Accés
13 i 14	Proves d'Ingrés E. Elementals
18	Adjudicació de places E. Elementals
19 i 20	Matrícula E. Elementals

En clau d'humor

Cites i Frases Cèlebres

Hi ha que prendre com a punt de partida la unitat de la música per trobar la unitat de l'ésser humà. Però d'altra banda, hi ha que partir de la unitat de l'ésser humà per a viure la unitat de la música.

Edgar Willems (1890-1978)
Pedagog i musicòleg belga

Abans escriuria deu mil notes que una sola lletra de l'alfabet.

Ludwig Van Beethoven (1770-1827)
Compositor alemany

El problema més greu que deu afrontar un músic és que el seu gust sobrepassi el seu talent.

Georg Solti (1912-1997)
Director d'orquestra hongarès

El violinista aglutina l'equilibri corporal d'un ballarí amb la competència i l'atenció d'un artesà, la precisió en el gest del pintor, la memòria i la "presència" de l'actor, la intel·ligència del lector i la visió interior del poeta.

Dominique Hoppenot
Pedagoga de violí

La natura en sí mateix no és altra cosa que la música perfecta que el Creador ha concebut per a que resone als oïts de l'home, per donar-li plaer i conduir-lo a sí mateix.

Jan Peterszoon Sweelinck (1562-1621)
Compositor holandès

Feu tot el bé possible, ameu a la llibertat sobre totes les coses i mai traicioneu la veritat encara que fora per un tron.

Ludwig Van Beethoven (1770-1827)
Compositor alemany

El meu major defecte és que aparentment no actue sempre com deuria d'actuar.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Compositor austríac

Amor no és justícia. Amor no és deure. Tampoc és un plaer. Però misteriosament conté tots aquests elements.

Franz Liszt (1811-1886)
Pianista i compositor austrohongarès

La llibertat és integritat. Aquell que siga fidel a sí mateix, lleial a la natura segons les lleis del seu ser, pot anomenar-se lliure.

Richard Wagner (1813-1883)
Compositor alemany

És preferible deixar que un mestre conserve les seua pròpies imperfeccions, cas que les haguera, que imposar-li les nostres.

Charles Gounod (1818-1893)
Compositor francès

Clara Janés

Barcelona, 1940

Poeta i escriptora

Pel temple de l'oïda

Qui no ha vist una figureta de Shiva, el deu indi de la dansa, cercat del nimbo que representa la roda del cosmos en constant moviment?

En la seua mà dreta porta un tambor, símbol de la paraula còsmica, origen de tota manifestació; a l'esquerra el foc: la destrucció de tot el que aconsegueix ser. De les seues altres dues mans, una conforta, l'altra indica el camí de la salvació. Mentre, el deu balla sobre el nano del materialisme o l'oblit.

Immòbils en el bronze, eixes figuretes són moviment pur, tenen un dinamisme que ens fa pensar en la incessant dansa dels electrons i partícules subatòmiques, en la vibració primordial origen de la matèria (Servier) i en aquella afirmació d'Octavio Paz al comentar les correspondències de Baudelaire: "tot és ritme".

Tot és ritme i tot es mousiké (concepte platònic que vol dir harmonia, proporció), per això, deia Walter Pater, "totes les arts tendeixen a la música", per això tot està en tot i pot ser xifra del tot. D'ahí, per un costat, el caràcter sacre d'aquest art en el seu origen, i també que ell mateix, en els seus elements, simbolitze i represente. Així, les seues set notes, segons la tradició hindú clàssica, equivalen a set deus, un arc iris melòdic que penetra en nosaltres pel temple de l'oïda.

La primera nota, Shadaj (Sa), està regida per Agni (el foc), la font d'energia i posterior moviment; la segona, Rishba (Re), dona forma a l'energia, constituint-la en vida i equival a Brahma (el creador); la tercera, Gandar (Ga), representa a Saraswati, la que beneix a la humanitat en el don de les Belles Arts; la quarta nota és Madhyam (Ma) i està regida per Shiva; la cinquena, Pancham (Pa), per Vishnú, deu amb poder de preservar la vida a la terra; la sisena, Dhaivat (Dha), per Ganapathi, deu de la saviesa, i la setena, Nishad (Ne), representa al Deu Sol, símbol de Prakasha (la divina llum).

Aquestes set notes, anomenades Saptak (octava), equivalen a les set estels que condueixen a la redempció (Nirvana). Junt a elles, a la música hindú, existeixen vint-i-dos microtons anomenats Surutis: són el que no es veu, allò subjacent, al mateix temps que el Saptak és la consistència del món exterior.

Tot s'engloba, doncs, la música, de tot és xifra i, malgrat la seua invisibilitat, la seua penetració a l'esperit és inapel·lable. D'ahí el seu poder extraordinari, pròxim al de la màgia, que ja les Sirenes i Orfeu coneixien i que, malgrat a l'evolució actual del món, no ha deixat de manifestar-se. Succeeix així, potser, perquè el deu Shiva, el ritme còsmic, segueix dansant incessant, amb la protoparaula en una mà i el foc a l'altra, sobre el nano del materialisme i de l'oblit.

picatilligat@conservatoriontinyent.com

www.conservatoriontinyent.com
connecta't !!!!!

gráficas
minerva
 sucesores, s.l.

Més i millor

Caixa Ontinyent és
l'única entitat financera que reinvertix
els seus beneficis en obres socials
íntegrament ací, als nostres pobles.
I des de fa 127 anys.

Caixa Ontinyent

obra social

*Per això sóc client de Caixa Ontinyent,
perquè sé que, a més, estic contribuint
al benestar d'esta zona.*

CAIXA
Ontinyent
La caixa de les comarques

la nostra caixa

Des de 1884